

Дії

¹ Першу книгу я був написав, о Теофіле, про все те, що Ісус від початку чинив та навчав, ² аж до дня, коли через Духа Святого подав Він накази апостолам, що їх вибрав, і вознісся. ³ А по муці Своїй Він ставав перед ними живий із засвідченнями багатьма, і сорок день їм з'являвся та про Божеє Царство казав. ⁴ А зібравшись з ними, Він звелів, щоб вони не відходили з Єрусалиму, а чекали обітницї Отчої, що про неї казав ви чули від Мене. ⁵ Іван бо водою христин, ви ж охрищені будете Духом Святим через кілька тих днів! ⁶ А вони, зійшовшись, питали Його й говорили: Чи не часу цього відбудуєш Ти, Господи, царство Ізраїлеві? ⁷ А Він їм відказав: То не ваша справа знати час та добу, що Отець поклав у владі Своїй. ⁸ Та ви приймете силу, як Дух Святий злине на вас, і Моїми ви свідками будете в Єрусалимі, і в усій Юдеї та в Самарії, та аж до останнього краю землі. ⁹ І, прорікши оце, як дивились вони, Він угору возноситься став, а хмара забрала Його сперед їхніх очей... ¹⁰ А коли вони пильно дивились на небо, як Він віддалявся, то два мужі у білій одежі ось стали при них, ¹¹ та й сказали: Галілейські мужі, чого стоїте й задивляєтесь на небо? Той Ісус, що вознісся на небо від вас, прийде так, як бачили ви, як ішов Він на небо! ¹² Тоді вони повернулись до Єрусалиму з гори, що Оливною зветься, і що знаходиться поблизько Єрусалиму, на віддаль дороги суботнього дня. ¹³ А прийшовши, увійшли вони в горницю, де й перебували: Петро та Іван, та Яків та Андрій, Пилип та Фома, Варфоломій та Матвій, Яків Алфеїв та Симон Зилот, та Юда Яковів.

¹⁴ Вони всі однодушно були на невпинній молитві, із жінками, і з Марією, матір'ю Ісусовою, та з братами Його. ¹⁵ Тими ж днями Петро став посеред братів а народу було поіменно до ста двадцяти та й промовив: ¹⁶ Мужі-браття! Налезало збутись Писанню тому, що устами Давидовими Дух Святий був прорік про Юду, який показав дорогу для тих, хто Ісуса схопив, ¹⁷ бо він був зарахований з нами, і жереб служіння оцього прийняв. ¹⁸ І він поле набув за заплату злочинства, а впавши сторчма, він тріснув надвоє, і все нутро його вилилось... ¹⁹ І стало відоме це всім, хто замешкує в Єрусалимі, тому й поле те назване їхньою мовою Акелдама, що є: Поле крові. ²⁰ Бо написано в книзі Псалмів: Нехай пустокою стане мешкання його, і нехай пожильця в нім не буде, а також: А служіння його забере нехай інший. ²¹ Отже треба, щоб один із тих мужів, що сходились з нами повсякчас, як Господь Ісус входив і виходив між нами, ²² зачавши від хрищення Іванового аж до дня, коли Він вознісся від нас, щоб той разом із нами був свідком Його воскресення. ²³ І поставили двох: Йосипа, що Варсавою зветься, і що Юстом був названий, та Маттія. ²⁴ А молившись, казали: Ти, Господи, знавче всіх сердець, покажи з двох одного, котрого Ти вибрав, ²⁵ щоб він зайняв місце тієї служби й апостольства, що Юда від нього відпав, щоб іти в своє місце. ²⁶ І дали жеребки їм, і впав жеребок на Маттія, і він зарахований був до одинадцятьох апостолів.

2

¹ Коли ж почався день П'ятдесятниці, всі вони однодушно знаходилися вкупі. ² І нагло зчинився шум із неба, ніби буря раптова зірвалася, і

переповнила ввесь той дім, де сиділи вони. ³ І з'явилися їм язики поділені, немов би огненні, та й на кожному з них по одному осів. ⁴ Усі ж вони сповнились Духом Святим, і почали говорити іншими мовами, як їм Дух промовляти давав. ⁵ Перебували ж в Єрусалимі юдеї, люди побожні, від усякого народу під небом. ⁶ А коли оцей гомін зчинився, зібралася безліч народу, та й диву далися, бо кожен із них тут почув, що вони розмовляли їхньою власною мовою!... ⁷ Усі ж побентежилися та дивувалися, та й казали один до одного: Хіба ж не галілеяни всі ці, що говорять? ⁸ Як же кожен із нас чує свою власну мову, що ми в ній народились? ⁹ Парфяни та мідяни та еламїти, також мешканці Месопотамії, Юдеї та Каппадокії, Понту та Азії, ¹⁰ і Фрігії та Памфілії, Єгипту й лівійських земель край Кірени, і захожі римляни, ¹¹ юдеї й нововірці, критяни й араби, усі чуємо ми, що говорять вони про великі діла Божі мовами нашими! ¹² І всі не виходили з дива, і безрадні були, і говорили один до одного: Що ж то статися має? ¹³ А інші казали глузуючи: Вони повпивались вином молодим! ¹⁴ Ставши ж Петро із Одинадцятьма, свій голос підніс та й промовив до них: Мужі юдейські та мешканці Єрусалиму! Нехай вам оце стане відоме, і послухайте слів моїх! ¹⁵ Бо не п'яні вони, як ви думаєте, бо третя година дня, ¹⁶ а це те, що пророк Йоїл передрік: ¹⁷ І буде останніми днями, говорить Господь: Я виллю від Духа Свого на всяке тіло, і будуть пророкувати сини ваші та ваші доньки, юнаки ж ваші бачити будуть видіння, а старим вашим сни будуть снитися. ¹⁸ І на рабів Моїх і на рабинь Моїх за тих днів Я також виллю від Духа Свого, і пророкувати вони будуть! ¹⁹ І дам

чуда на небі вгорі, а внизу на землі ці знамена: кров, і огонь, і куряву диму. ²⁰ Перемініться сонце на темряву, а місяць на кров, перше ніж день Господній настане, великий та славний! ²¹ І станеться, що кожен, хто покличе Господне Ім'я, той спасеться. ²² Мужі ізраїльські, послухайте ви оцих слів: Ісуса Назарянина, Мужа, що Його Бог прославив вам силою, і чудами, і тими знаменами, що Бог через Нього вчинив серед вас, як самі ви те знаєте, ²³ Того, що був виданий певною волею та передбаченням Божим, ви руками беззаконників розп'яли та забили. ²⁴ Та Бог воскресив Його, пута смерті усунувши, вона бо тримати Його не могла. ²⁵ Бо каже про Нього Давид: Мав я Господа завсіди перед очима своїми, бо Він по правиці моїй, щоб я не захитався. ²⁶ Тому серце моє звеселилось, і зрадів мій язик, і тіло моє відпочине в надії. ²⁷ Бо не позоставиш Ти в аду моєї душі, і не даси Ти Своєму Святому побачити тління! ²⁸ Ти дороги життя об'явив мені, Ти мене переповниш утіхою перед обличчям Своїм! ²⁹ Мужі-браття! Нехай буде вільно мені сміло сказати вам про патріярха Давида, що помер і похований, і знаходиться гріб його в нас аж до цього дня. ³⁰ А бувши ж пророком, та відаючи, що Бог клятвою клявся йому посадити на престолі його від плоду його стегон, ³¹ у передбаченні він говорив про Христове воскресення, що не буде zostавлений в аду, ані тіло Його не зазнає зотління. ³² Бог Ісуса Цього воскресив, чого свідки всі ми! ³³ А отож, як правицею Божою був Він вознесений, і обітницю Духа Святого прийняв від Отця, то й злив Він оте, що ви бачите й чуєте. ³⁴ Не зійшов бо на небо Давид, але сам він говорить: Промовив Господь Господеві моему: Сядь праворуч Мене, ³⁵ доки не

покладу Я Твоїх ворогів підніжком ногам Твоїм!
³⁶ Ото ж, нехай весь Ізраїлів дїм твердо знає, що і Господом, і Христом учинив Бог Його, Того Ісуса, що Його розп'яли ви! ³⁷ Як почули ж оце, вони серцем розжалобились, та й сказали Петрові та іншим апостолам: Що ж ми маємо робити, мужі-браття? ³⁸ А Петро до них каже: Покайтеся, і нехай же охреститься кожен із вас у Ім'я Ісуса Христа на відпущення ваших гріхів, і дара Духа Святого ви приймете! ³⁹ Бо для вас ця обітниця, і для ваших дітей, і для всіх, що далеко знаходяться, кого б тільки покликав Господь, Бог наш. ⁴⁰ І іншими багатьома словами він засвідчував та вмовляв їх, говорячи: Рятуйтеся від цього лукавого роду! ⁴¹ Отож ті, хто прийняв його слово, охрестилися. І пристало до них того дня душ тисяч зо три! ⁴² І вони перебували в науці апостольській, та в спільноті братерській, і в ламанні хліба, та в молитвах. ⁴³ І був острах у кожній душі, бо багато чинили апостоли чуд та знамен. ⁴⁴ А всі віруючі були вкупі, і мали все спільним. ⁴⁵ І вони продавали маєтки та добра, і всім їх ділили, як кому чого треба було. ⁴⁶ І кожного дня перебували вони однодушно у храмі, і, ломлячи хліб по домах, поживу приймали із радістю та в сердечній простоті, ⁴⁷ вихваляючи Бога та маючи ласку в усього народу. І щоденно до Церкви Господь додавав тих, що спасалися.

3

¹ А Петро та Іван на дев'яту годину молитви йшли разом у храм. ² І несено там чоловіка одного, що кривий був з утроби своєї матері. Його садовили щоденно в воротах храму, що Красними звалися, просити милостині від тих, хто до храму йшов. ³ Як

побачив же він, що Петро та Іван хочуть у храм увійти, став просити в них милостині. ⁴ Петро ж із Іваном поглянув на нього й сказав: Подивися на нас! ⁵ І той подивився на них, сподіваючися щось дістати від них. ⁶ Та промовив Петро: Срібла й золота в мене нема, але що я маю, даю тобі: У Ім'я Ісуса Христа Назарянина устань та й ходи! ⁷ І, узявши його за правицю, він підвів його. І хвили тієї зміцнилися ноги й суглобці його!... ⁸ І, зірвавшись, він устав та й ходив, і з ними у храм увійшов, ходячи та підскакуючи, і хвалячи Бога! ⁹ Народ же весь бачив, як ходив він та Бога хвалив. ¹⁰ І пізнали його, що це той, що при Красних воротях храму сидів ради милостині. І вони переповнилися жахом та подивом із того, що сталось йому! ¹¹ А тому, що тримався він Петра та Івана, увесь народ зачудований збігся до них на той ганок, який Соломоновим зветься. ¹² І, побачивши це, промовив Петро до народу: Мужі ізраїльські! Чого ви дивуетесь цим, та чого ви на нас позираєте так, ніби те, що він ходить, ми зробили своєю силою чи благочестям? ¹³ Бог Авраамів, та Ісаків, та Яковів, Бог наших батьків, Сина Свого прославив, Ісуса, Якого ви видали, і відцуралися перед Пилатом, як він присудив був пустити Його. ¹⁴ Але ви відцурались Святого та Праведного, і домагалися видати вам душогубця. ¹⁵ Начальника ж життя ви забили, та Його воскресив Бог із мертвих, чого свідками ми! ¹⁶ І через віру в Ім'я Його вздоровило Ім'я Його того, кого бачите й знаєте. І віра, що від Нього, принесла йому вздоровлення це перед вами всіма. ¹⁷ А тепер, браття, знаю, що вчинили ви це з несвідомости, як і ваші начальники. ¹⁸ А Бог учинив так, як Він провіщав був устами Своїх усіх пророків, щоб терпіти Христові. ¹⁹ Покайтеся ж та наверніться,

щоб Він змилювався над вашими гріхами, ²⁰ щоб часи відпочинку прийшли від обличчя Господнього, і щоб послав заповідженого вам Ісуса Христа, ²¹ що Його небо мусить прийняти аж до часу відновлення всього, про що провіщав Бог від віку устами всіх святих пророків Своїх! ²² Бо Мойсей провіщав: Господь Бог вам Пророка підійме від ваших братів, як мене; у всім Його слухайтеся, про що тільки Він вам говоритиме! ²³ І станеться, що кожна душа, яка не послухала б того Пророка, знищена буде з народу. ²⁴ Так само всі пророки від Самуїла й наступних, скільки їх говорило, також провіщали ці дні. ²⁵ Сини ви пророків і того заповіту, що Бог вашим батькам заповів, промовляючи до Авраама: І в насінні твоїм усі народи землі благословлені будуть! ²⁶ Воскресивши Свого Отрока, Бог послав Його перше до вас, щоб вас поблагословити, щоб кожен із вас відвернувся від злих своїх учинків!

4

¹ А коли промовляли вони до народу оце, до них приступили священики, і влада сторожі храму й саддукеї, ² обурюючись, що навчають народ та звіщають в Ісусі воскресіння з мертвих. ³ І руки наклали на них, і до в'язниці всадили до ранку, бо вже вечір настав був. ⁴ І багато-хто з тих, хто слухав слово, увірували; число ж мужів таких було тисяч із п'ять. ⁵ І сталось, що ранком зібралися в Єрусалимі начальники їхні, і старші та книжники, ⁶ і Анна первосвященик, і Кайяфа, і Іван, і Олександр, і скільки було їх із роду первосвященичого. ⁷ І, поставивши їх посередині, запиталися: Якою ви силою чи яким ви ім'ям те робили? ⁸ Тоді Петро, переповнений Духом Святим, промовив до них:

Начальники люду та старшини Ізраїлеві! ⁹ Як сьогодні беруть нас на допит про те добродійство недужій людині, як вона вздоровлена, ¹⁰ нехай буде відомо всім вам, і всім людям Ізраїлевим, що Ім'ям Ісуса Христа Назарянина, що Його розп'яли ви, то Його воскресив Бог із мертвих, Ним поставлений він перед вами здоровий! ¹¹ Він камінь, що ви, будівничі, відкинули, але каменем став Він наріжним! ¹² І нема ні в кім іншим спасіння. Бо під небом нема іншого Ймення, даного людям, що ним би спастися ми мали. ¹³ А бачивши сміливість Петра та Івана, і спостерігши, що то люди обидва невчені та прості, дивувалися, і пізнали їх, що вони з Ісусом були. ¹⁴ Та бачивши, що вздоровлений чоловік стоїть з ними, нічого навпроти сказати не могли. ¹⁵ І, звелівши їм вийти із синедріону, зачали радитися між собою, ¹⁶ говорячи: Що робити нам із цими людьми? Бож усім мешканцям Єрусалиму відомо, що вчинили вони явне чудо, і не можемо того заперечити. ¹⁷ Та щоб більш не поширювалось це в народі, то з погрозою заборонімо їм, щоб нікому з людей вони не говорили про Це Ім'я. ¹⁸ І, закликавши їх, наказали їм не говорити, і взагалі не навчати про Ісусове Ймення. ¹⁹ І відповіли їм Петро та Іван, та й сказали: Розсудіть, чи це справедливе було б перед Богом, щоб слухатись вас більш, як Бога? ²⁰ Бо не можемо ми не казати про те, що ми бачили й чули! ²¹ А вони пригрозили їм ще, і відпустили їх, не знайшовши нічого, щоб їх покарати, через людей, бо всі славили Бога за тее, що сталося. ²² Бо років більш сорока мав той чоловік, що на нім відбулося це чудо вздоровлення. ²³ Коли ж їх відпустили, вони до своїх прибули й сповістили, про що первосвященики й старші до них

говорили. ²⁴ Вони ж, вислухавши, однодушно свій голос до Бога піднесли й промовили: Владико, що небо, і землю, і море, і все, що в них є, Ти створив! ²⁵ Ти устами Давида, Свого слуги, отця нашого, сказав Духом Святим: Чого люди бунтуються, а народи задумують марне? ²⁶ Повстають царі земні, і збираються старші докупи на Господа та на Христа Його. ²⁷ Бо справді зібралися в місці оцім проти Отрока Святого Твого Ісуса, що Його намастив Ти, Ірод та Понтій Пилат із поганями та з народом Ізраїлевим, ²⁸ учинити оте, що рука Твоя й воля Твоя наперед встановили були, щоб збулося. ²⁹ І тепер споглянь, Господи, на їхні погрози, і дай Своїм рабам із повною сміливістю слово Твоє повідати, ³⁰ коли руку Свою простягатимеш Ти на вздоровлення, і щоб знамена та чуда чинились Ім'ям Твого Святого Отрока Ісуса. ³¹ Як вони ж помолились, затряслося те місце, де зібрались були, і переповнилися всі Святим Духом, і зачали говорити Слово Боже з сміливістю! ³² А люди, що ввірували, мали серце одне й одну душу, і жаден із них не вважав що з маєтку свого за своє, але в них усе спільним було. ³³ І апостоли з великою силою свідчили про воскресення Ісуса Господа, і благодать велика на всіх них була! ³⁴ Бо жаден із них не терпів недостатчі: бо, хто мав поле чи дім, продавали, і заплату за продаж приносили, ³⁵ та й клали в ногах у апостолів, і роздавалося кожному, хто потребу в чім мав. ³⁶ Так, Йосип, що Варнавою що в перекладі є син потіхи був прозваний від апостолів, Левит, родом кіпрянин, ³⁷ мавши поле, продав, а гроші приніс, та й поклав у ногах у апостолів.

5

¹ А один чоловік, на ймення Ананій, із своєю дружиною Сапфірою, продав був маетка, ² та й з відома дружини своєї присвоїв частину з заплати, а якусь там частину приніс та й поклав у ногах у апостолів. ³ І промовив Петро: Ананію, чого сатана твоє серце наповнив, щоб ти Духу Святому неправду сказав та присвоїв із заплати за землю? ⁴ Хіба те, що ти мав, не твоє все було, а продане не в твоїй владі було? Чого ж в серце своє ти цю справу поклав? Ти не людям неправду сказав, але Богові! ⁵ Як Ананій зачув ці слова, то впав та й умер... І обгорнув жах великий усіх, що це чули! ⁶ Юнаки ж повставали, обгорнули його, і винесли та й поховали. ⁷ І сталось, годин через три прийшла й дружина його, про випадок нічого не знавши. ⁸ І промовив до неї Петро: Скажи мені, чи за стільки ви землю оту продали? Вона ж відказала: Так, за стільки. ⁹ До неї ж Петро: Чому це ви змовилися спокушувати Господнього Духа? Он ті входять у двері, що чоловіка твого поховали, і тебе вони винесуть... ¹⁰ І вона зараз упала до ніг його, та й умерла. Як ввійшли ж юнаки, то знайшли її мертвою, і, винісши, біля мужа її поховали. ¹¹ І обгорнув страх великий всю Церкву та всіх, що чули про це... ¹² А руками апостолів стались знамена та чуда великі в народі. І були однодушно всі в Соломоновім ганку. ¹³ А з сторонніх ніхто приставати не важивсь до них, але люд прославляв їх. ¹⁴ І все збільшувалось тих, хто вірує в Господа, безліч чоловіків і жінок, ¹⁵ так що хворих стали виносити на вулиці, та й клали на ложа та ноші, щоб, як ітиме Петро, то хоч тінь його впала б на кого із них. ¹⁶ І безліч люду збиралась до Єрусалиму з довколишніх міст, і несли недужих та хворих від духів нечистих, і

були вони всі вздоровлювані! ¹⁷ А первосвященик, уставши, та й усі, хто був із ним, хто належав до саддукейської ересі, переповнилися заздощами, ¹⁸ і руки наклали вони на апостолів, і до в'язниці громадської вкинули їх. ¹⁹ Але Ангол Господній вночі відчинив для них двері в'язничні, і, вивівши їх, проказав: ²⁰ Ідїть, і, ставши, говоріть до народу у храмі всі слова цього життя. ²¹ Як це вчули вони, то в храм рано ввійшли і навчали. А первосвященик і ті, хто був із ним, прийшовши, скликали синедріон і всіх старших з Ізраїлевих синів. І послали в в'язницю, щоб їх привели. ²² А служба, прийшовши, не знайшла їх у в'язниці, а вернувшись, сповістила, ²³ говорячи: В'язницю знайшли ми з великою пильністю замкнену, і сторожу, що при дверях стояла; а коли відчинили, то нікого всередині ми не знайшли! ²⁴ Як почули слова ці начальник сторожі храму та первосвященики, не могли зрозуміти вони, що б то сталося. ²⁵ Та прийшовши один, сповістив їх, говорячи: Ось ті мужі, що ви їх до в'язниці всадили були, у храмі стоять та й навчають народ. ²⁶ Пішов тоді старший сторожі зо службою, та й привів їх без насильства, бо боялись народу, щоб їх не побили камінням. ²⁷ Припровадивши ж їх, поставили перед синедріоном. І спитався їх первосвященик, говорячи: ²⁸ Чи ми не заборонили з погрозою вам, щоб про Те Ім'я не навчати? І ото, ви своєю наукою переповнили Єрусалим, і хочете кров Чоловіка Того припровадити на нас... ²⁹ Відповів же Петро та сказали апостоли: Бога повинно слухатися більш, як людей! ³⁰ Бог наших отців воскресив нам Ісуса, Якому ви смерть були заподіяли, повісивши на дереві. ³¹ Його Бог підвищив Своєю правицею на Начальника й Спаса, щоб дати Ізраїлеві покаяння і прощення гріхів. ³² А

тих справ Йому свідками ми й Святий Дух, що Його Бог дав тим, хто слухняний Йому. ³³ Як зачули ж оце, запалилися гнівом вони, та й радилися, як їм смерть заподіяти?... ³⁴ І встав у синадріоні один фарисей, Гамаліїл на ймення, учитель Закону, поважаний від усього народу, та й звелів на часинку апостолів вивести. ³⁵ І промовив до них: Мужі ізраїльські! Поміркуйте собі про людей цих, що з ними робити ви маєте. ³⁶ Бо перед цими днями повстав був Тевда та й казав, що великий він хтось, і до нього пристало з чотириста люда. Він забитий, а всі ті, хто слухав його, розпорошились та обернулись в ніщо. ³⁷ Після нього повстав, під час перепису, Галілеянин Юда, та й багато людей потягнув за собою. Загинув і він, а всі ті, хто слухав його, розпорошились. ³⁸ І тепер кажу вам: Відступіться від цих людей, і занехайте їх! Бо коли від людей оця рада чи справа ця буде, розпадеться вона. ³⁹ А коли те від Бога, то того зруйнувати не зможете, щоб випадком не стати і вам богоборцями! І послухались ради його. ⁴⁰ І, покликавши знов апостолів, вибили їх, наказали їм не говорити про Ісусове Ймення, та й їх відпустили. ⁴¹ А вони поверталися з синадріону, радіючи, що сподобились прийняти зневагу за Ймення Господа Ісуса. ⁴² І щоденно у храмі й домах безупинно навчали, і звіщали Євангелію Ісуса Христа.

6

¹ Тими ж днями, як учнів намножилось, зачали нарікати на євреїв огречені, що в щоденному служінні їхні вдовиці занедбані. ² Тоді ті Дванадцять покликали багатьох учнів та й сказали: Нам не личить покинути Боже Слово, і служити при столах. ³ Отож, браття, виглядіть ізпоміж себе сімох мужів

доброї слави, повних Духа Святого та мудрости, їх поставимо на службу оцю. ⁴ А ми перебуватимемо завжди в молитві та в служінні слову. ⁵ І всім людям сподобалося оце слово, і обрали Степана, мужа повного віри та Духа Святого, і Пилипа, і Прохора та Никанора, і Тимона та Пармена, і нововірця Миколу з Антіохії, ⁶ їх поставили перед апостолів, і, помолившись, вони руки поклали на них. ⁷ І росло Слово Боже, і дуже множилося число учнів у Єрусалимі, і дуже багато священників були слухняні вірі. ⁸ А Степан, повний віри та сили, чинив між народом великі знамена та чуда. ⁹ Тому дехто повстав із синагоги, що зветься лібертинська, і кірінейська, і олександрійська, та з тих, хто походить із Кілікії та з Азії, і зачали сперечатись із Степаном. ¹⁰ Але встояти вони не могли проти мудрости й Духа, що він Ним говорив. ¹¹ Тоді вони підмовили людей, що казали, ніби чули, як він богозневажні слова говорив на Мойсея та Бога. ¹² І людей попідбурювали, і старших та книжників, і, напавши, схопили його, і припровадили в синедріон. ¹³ Також свідків фальшивих поставили, які говорили: Чоловік оцей богозневажні слова безперестань говорить на це святе місце та проти Закону. ¹⁴ Бо ми чули, як він говорив, що Ісус Назарянин зруйнує це місце та змінить звичаї, які передав нам Мойсей. ¹⁵ Коли всі, хто в синедріоні сидів, на нього споглянули, то бачили лице його, як лице Ангола!

7

¹ Запитав тоді первосвященик: Чи це так? ² Степан же промовив: Послухайте, мужі-браття й отці! Бог слави з'явивсь Авраамові, отцеві нашому, як він у Месопотамії був, перше ніж оселився в Харані, ³ і

промовив до нього: Вийди із своєї землі та від роду свого, та й піди до землі, що тобі покажу. ⁴ Тоді він вийшов із землі халдейської, та й оселився в Харані. А звідти, як умер йому батько, Він переселив його в землю оцю, що на ній ви живете тепер. ⁵ Та спадщини на ній Він не дав йому навіть на крок, але обіцяв дати її на володіння йому й його родові по нім, хоч дитини не мав він. ⁶ І сказав Бог отак, що насіння його буде приходьком у краї чужому, і поневолять його, і будуть гнобити чотириста років. ⁷ Але Я сказав Бог буду судити народ, що його поневолять. Опісля ж вони вийдуть, і будуть служити Мені на цім місці. ⁸ І дав Він йому заповіта обрізання. І породив так Ісака, і восьмого дня він обрізав його. А Ісак породив Якова, а Яків дванадцятьох патріархів. ⁹ А ті патріархи позаздрили Йосипові, і продали його до Єгипту. Але Бог був із ним, ¹⁰ і його визволив від усіх його утисків, і дав йому благодать та мудрість перед фараоном, царем єгипетським, а він настановив його за правителя над Єгиптом та всім своїм домом. ¹¹ А як голод прийшов на всю землю єгипетську та ханаанську, та велика біда, то поживи тоді не знаходили наші батьки. ¹² Коли ж Яків зачув, що в Єгипті є збіжжя, то послав батьків наших уперше. ¹³ А як удруге послав, то був пізнаний Йосип братами своїми, і фараонові знаний став Йосипів рід. ¹⁴ Тоді Йосип послав, щоб покликати Якова, батька свого, та всю родину свою сімдесят і п'ять душ. ¹⁵ І подався Яків в Єгипет, та й умер там він сам та наші батьки. ¹⁶ І їх перенесли в Сихем, і поклали до гробу, що Авраам був купив за ціну срібла від синів Еммора Сихемового. ¹⁷ А коли наближавсь час обітницї, що нею Бог клявсь Авраамові, розрісся

народ і намножився в Єгипті, ¹⁸ аж поки настав інший цар ув Єгипті, що не знав уже Йосипа. ¹⁹ Він хитро наш люд обманив, і силою змушував наших отців викидати дітей своїх, щоб вони не лишались живі. ²⁰ Того часу родився Мойсей, і гарний він був перед Богом. Він годований був у домі батька свого три місяці. ²¹ А коли він був викинений, то дочка фараона забрала його, та й за сина собі його вихокала. ²² І Мойсей був навчений всієї премудрости єгипетської, і був міцний у словах та в ділах своїх. ²³ А коли йому сповнилося сорок років, йому спало на серце відвідати братів своїх, синів Ізраїлевих. ²⁴ Як угледів же він, що одному з них діється кривда, заступився, і відомстив за окривдженого, убивши єгиптянина. ²⁵ Він же думав, що брати розуміють, що рукою його Бог дає їм визволення, та не зрозуміли вони. ²⁶ А наступного дня, як сварились вони, він з'явився й хотів погодити їх, кажучи: Люди, ви браття, чого один одного кривдите? ²⁷ А той, що ближнього кривдив, його відіпхнув та сказав: Хто наставив над нами тебе за старшого й суддю? ²⁸ Чи хочеш убити й мене, як учора вбив ти єгиптянина? ²⁹ І втік Мойсей через слово оце, і стався прихоськом у землі мадіямській, де зродив двох синів. ³⁰ А коли сорок років проминуло, то з'явивсь йому Ангол Господній у полум'ї куща огняного в пустині Сінайської гори. ³¹ А Мойсей, як побачив, дивувався з видіння. А коли підійшов, щоб розглянути, був голос Господній до нього: ³² Я Бог отців твоїх, Бог Авраамів, і Бог Ісаків, і Бог Яковів! І затрусився Мойсей, і не відваживсь поглянути... ³³ І промовив до нього Господь: Скинь взуття з своїх ніг, бо те місце, на якому стоїш, то свята земля! ³⁴ Добре бачив Я утиск

народу Свого, що в Єгипті, і стогін його Я почув, і зійшов, щоб їх визволити. Тепер ось іди, Я пошлю до Єгипту тебе. ³⁵ Цього Мойсея, що його відцурались вони, сказавши: Хто наставив тебе за старшого й суддю, цього Бог через Ангола, якому з'явився в кущі, послав за старшого й визвольника. ³⁶ Він їх вивів, чуда й знамена вчинивши в землі єгипетській, і на Червоному морі, і сорок років у пустині. ³⁷ Це той Мойсей, що прорік Ізраїлевим синам: Господь Бог вам підійме Пророка від ваших братів, як мене, Його слухайте! ³⁸ Це той, що в пустині на зборах був з Анголом, який промовляв йому на Сінайській горі, та з отцями нашими, і що прийняв він живі слова, щоб їх нам передати; ³⁹ що його не хотіли отці наші слухати, але відіпхнули, і звернулися серцем своїм до Єгипту, ⁴⁰ промовивши до Аарона: Зроби нам богів, які йшли б перед нами, бо не знаємо, що сталося з тим Мойсеєм, який вивів нас із краю єгипетського... ⁴¹ І зробили вони тими днями теля, і бовванові жертви приносили та веселилися з діл своїх рук. ⁴² Але Бог відвернувся від них, і попустив їх вклонятися силі небесній, як написано в книзі Пророків: Чи заколення й жертви Мені ви приносили сорок років у пустині, о доме Ізраїлів? ⁴³ Ви ж носили намета Молохового, і зорю вашого бога Ромфана, зображення, що їх ви зробили, щоб вклонятися їм... Через те запроваджу вас аж за Вавилон! ⁴⁴ У наших отців на пустині була скинія свідоцтва, як Той ізвелів, Хто Мойсею казав, щоб зробив її за зразком, якого він бачив. ⁴⁵ Її наші отці й узяли, і внесли з Ісусом у землю народів, яких вигнав Бог з-перед обличчя наших отців, аж до часу Давида. ⁴⁶ Він у Бога знайшов благодать, і просив, щоб оселю знайти для Бога Якова. ⁴⁷ І Соломон збудував Йому дім. ⁴⁸ Але не в рукотворнім

Всевишній живе, як говорить пророк: ⁴⁹ Мені небо престол, а земля то підніжок ногам Моїм! Який Мені дім ви збудуєте, говорить Господь, або місце яке для Мого відпочинку? ⁵⁰ Хіба не рука Моя все це створила?... ⁵¹ О ви, твердошії, люди серця й вух необрізаних! Ви завжди противитесь Духові Святому, як ваші батьки, так і ви! ⁵² Котрого з пророків батьки ваші не переслідували? Вони ж тих повбивали, хто звіщав прихід Праведного, Якому тепер ви сталися зрадниками та убійниками, ⁵³ ви, що Закона одержали через зарядження Анголів, та не зберігали його!... ⁵⁴ Як зачули ж оце, вони запалилися гнівом у серцях своїх, і скреготали зубами на нього... ⁵⁵ А Степан, повний Духа Святого, на небо споглянув, і побачив Божу славу й Ісуса, що по Божій правиці стояв, ⁵⁶ і промовив: Ось я бачу відчинене небо, і Сина Людського, що по Божій правиці стоїть!... ⁵⁷ Та вони гучним голосом стали кричати та вуха собі затуляти, та й кинулися однодушно на нього!... ⁵⁸ І за місто вони його вивели, і зачали побивати камінням його. А свідки плащі свої склали в ногах юнака, який звався Савлом. ⁵⁹ І побивали камінням Степана, що молився й казав: Господи Ісусе, прийми духа мого!... ⁶⁰ Упавши ж навколішки, скрикнув голосом гучним: Не залічи їм, о Господи, цього гріха! І, промовивши це, він спочив...

8

¹ А Савл похваляв його вбивство. І утиск великий постав того дня проти ерусалимської Церкви, і всі, крім апостолів, розпорошилися по краях юдейських та самарійських. ² І поховали Степана мужі побожні, і плакали ревно за ним. ³ А Савл нищив Церкву, вдирався в доми, витягав чоловіків і жінок та давав до

в'язниці... ⁴ Ходили тоді розпорошенці, та Боже Слово благовістили. ⁵ Ось Пилип прийшов до самарійського міста, і проповідував їм про Христа. ⁶ А люди вважали на те, що Пилип говорив, і згідно слухали й бачили чуда, які він чинив. ⁷ Із багатьох бо, що мали їх, духи нечисті виходили з криком великим, і багато розслаблених та кривих уздоровилися. ⁸ І радість велика в тім місті була! ⁹ Був один чоловік, на ім'я йому Симон, що до того в цім місті займавсь ворожбитством та дунив самарійський народ, видаючи себе за якогось великого. ¹⁰ Його слухали всі, від найменшого аж до найбільшого, кажучи: Він сила Божа, що зветься велика! ¹¹ Його ж слухалися, бо він їх довший час дивував ворожбитством. ¹² Та коли йняли віри Пилипові, що благовістив про Боже Царство й Ім'я Ісуса Христа, чоловіки й жінки охристилися. ¹³ Увірував навіть сам Симон, і, охристившись, тримався Пилипа; а бачивши чуда й знамена великі, він дуже дивувався. ¹⁴ Як зачули ж апостоли, які в Єрусалимі були, що Боже Слово прийняла Самарія, то послали до них Петра та Івана. ¹⁵ А вони, як прийшли, помолились за них, щоб Духа Святого вони прийняли, ¹⁶ бо ще ні на одного з них Він не сходив, а були вони тільки охрищені в Ім'я Господа Ісуса. ¹⁷ Тоді на них руки поклали, і прийняли вони Духа Святого! ¹⁸ Як побачив же Симон, що через накладання апостольських рук Святий Дух подається, то приніс він їм гроші, ¹⁹ і сказав: Дайте й мені таку владу, щоб той, на кого покладу свої руки, одержав би Духа Святого! ²⁰ Та промовив до нього Петро: Нехай згине з тобою те срібло твоє, бо ти думав набути дар Божий за гроші! ²¹ У цім ділі нема тобі частки ні уділу, бо серце твоє перед Богом не слухне. ²² Тож

покайся за це лихе діло своє, і проси Господа, може прощений буде тобі замір серця твого! ²³ Бо я бачу, що ти пробуваєш у жовчі гіркій та в путах неправди. ²⁴ А Симон озвався й сказав: Помоліться за мене до Господа, щоб мене не спіткало нічого з того, про що ви говорили... ²⁵ А вони ж, засвідчивши, і Слово Господнє звістивши, повернулись до Єрусалиму, і звіщали Євангелію в багатьох самарійських оселях. ²⁶ А Ангол Господній промовив Пилипові, кажучи: Устань та на південь іди, на дорогу, що від Єрусалиму до Гази спускається, порожня вона. ²⁷ І, вставши, пішов він. І ось муж етіопський, скопець, вельможа Кандаки, цариці етіопської, що був над усіма її скарбами, що до Єрусалиму прибув поклонитись, ²⁸ вертався, і, сидючи на повозі своїм, читав пророка Ісаю. ²⁹ А Дух до Пилипа промовив: Підійди, та й пристань до цього повозу. ³⁰ Пилип же підбіг і почув, що той читає пророка Ісаю, та й спитав: Чи розумієш, що ти читаєш? ³¹ А той відказав: Як же можу, як ніхто не напутить мене? І впросив він Пилипа піднятиись та сісти з ним. ³² А слово Писання, що його він читав, було це: Як вівцю на заріз Його ведено, і як ягня супроти стрижія безголосе, так Він не відкрив Своїх уст! ³³ У приниженні суд Йому віднятий був, а про рід Його хто розповість? Бо життя Його із землі забирається... ³⁴ Відізвався ж скопець до Пилипа й сказав: Благаю тебе, це про кого говорить пророк? Чи про себе, чи про іншого кого? ³⁵ А Пилип відкрив уста свої, і, зачавши від цього Писання, благовістив про Ісуса йому. ³⁶ І, як шляхом вони їхали, прибули до якоїсь води. І озвався скопець: Ось вода. Що мені заважає христитись? ³⁷ А Пилип відказав: Якщо віруєш із повного серця свого, то можна. А той відповів і сказав: Я вірую, що Ісус Христос то Син

Божий! ³⁸ І звелів, щоб повіз спинився. І обидва Пилип та скопець увійшли до води, і охривив він його. ³⁹ А коли вони вийшли з води, Дух Господній Пилипа забрав, і скопець уже більше не бачив його. І він їхав, радіючи, шляхом своїм. ⁴⁰ А Пилип опинився в Азоті, і, переходячи, звіщав Євангелію всім містам, аж поки прийшов у Кесарію.

9

¹ А Савл, ще дишучи грізбою й убивством на учнів Господніх, приступивши до первосвященика, ² попросив від нього листи у Дамаск синагогам, щоб, коли знайде яких чоловіків та жінок, що тієї дороги вони, то зв'язати й привести до Єрусалиму. ³ А коли він ішов й наближався до Дамаску, то ось нагло осяяло світло із неба його, ⁴ а він повалився на землю, і голос почув, що йому говорив: Савле, Савле, чому ти Мене переслідуюєш? ⁵ А він запитав: Хто Ти, Пане? А Той: Я Ісус, що Його переслідуюєш ти. Трудно тобі бити ногою колючку! ⁶ А він, затрусившись та налякавшись, каже: Чого, Господи, хочеш, щоб я вчинив? А до нього Господь: Уставай, та до міста подайся, а там тобі скажуть, що маєш робити! ⁷ А люди, що йшли з ним, онімілі стояли, бо вони чули голос, та нікого не бачили. ⁸ Тоді Савл підвівся з землі, і хоч очі розплющені мав, нікого не бачив... І за руку його повели й привели до Дамаску. ⁹ І три дні невидючий він був, і не їв, і не пив. ¹⁰ А в Дамаску був учень один, на ймення Ананій. І Господь у видінні промовив до нього: Ананію! А він відказав: Ось я, Господи! ¹¹ Господь же до нього: Устань, і піди на вулицю, що Простою зветься, і пошукай в домі Юдовім Савла на ймення, тарсянина, ось бо він молиться, ¹² і мужа в видінні він бачив, на ймення

Ананія, що до нього прийшов і руку на нього поклав, щоб став він видющий... ¹³ Відповів же Ананій: Чув я, Господи, від багатьох про цього чоловіка, скільки зла він учинив в Єрусалимі святим Твоїм! ¹⁴ І тут має владу від первосвящеників, щоб в'язати усіх, хто кличе Ім'я Твоє. ¹⁵ І промовив до нього Господь: Иди, бо для Мене посудина вибрана він, щоб носити Ім'я Моє перед народами, і царями, і синами Ізраїля. ¹⁶ Бо Я покажу йому, скільки має він витерпіти за Ім'я Моє. ¹⁷ І Ананій пішов, і до дому ввійшов, і руки поклавши на нього, промовив: Савле брате, Господь Ісус, що з'явився тобі на дорозі, якою ти йшов, послав ось мене, щоб став ти видющий, і наповнився Духа Святого! ¹⁸ І хвилі тієї відпала з очей йому ніби луска, і зараз видющий він став... І, вставши, охрестився, ¹⁹ і, прийнявши поживу, на силах зміцнів. ²⁰ І він зараз зачав у синагогах звіщати про Ісуса, що Він Божий Син, ²¹ І дивом усі дивувалися, хто чув, і говорили: Хіба це не той, що переслідував в Єрусалимі визнаців оцього Ім'я, та й сюди не на те він прибув, щоб отих пов'язати й привести до первосвящеників? ²² А Савл іще більше зміцнявся, і непокоїв юдеїв, що в Дамаску жили, удоводнюючи, що Той то Христос. ²³ А як часу минуло доволі, юдеї змовилися його вбити, ²⁴ та Савлові стала відома їхня змова. А вони день і ніч чатували в воротах, щоб убити його. ²⁵ Тому учні забрали його вночі, та й із муру спустили в коші. ²⁶ А коли він до Єрусалиму прибув, то силкувався пристати до учнів, та його всі лякалися, не вірячи, що він учень. ²⁷ Варнава тоді взяв його та й привів до апостолів, і їм розповів, як дорогою той бачив Господа, і як Він йому промовляв, і як сміливо навчав у Дамаску в Ісусове Ймення. ²⁸ І він

із ними входив і виходив до Єрусалиму, і відважно звіщав в Ім'я Господа. ²⁹ Він також розмовляв й сперечався з огреченими, а вони намагалися вбити його. ³⁰ Тому браття, довідавшись, відвели його до Кесарії, і до Тарсу його відіслали. ³¹ А Церква по всій Юдеї, і Галілеї, і Самарії мала мир, будуючись і ходячи в страсі Господньому, і сповнялася втіхою Духа Святого. ³² І сталося, як Петро всіх обходив, то прибув і до святих, що мешкали в Лідді. ³³ Знайшов же він там чоловіка одного, на ймення Еней, що на ліжку лежав вісім років, він розслаблений був. ³⁴ І промовив до нього Петро: Енею, тебе вздоровляє Ісус Христос. Уставай, і постели собі сам! І той зараз устав... ³⁵ І його оглядали усі, хто мешкав у Лідді й Сароні, які навернулися до Господа. ³⁶ А в Йоппії була одна учениця, на ймення Тавіта, що в перекладі Сарною зветься. Вона повна була добрих вчинків та милостині, що чинила. ³⁷ І трапилося тими днями, що вона занедужала й умерла. Обмили ж її й поклали в горниці. ³⁸ А що Лідда лежить недалеко Йоппії, то учні, прочувши, що в ній пробуває Петро, послали до нього двох мужів, що благали: Не гайся прибути до нас! ³⁹ І, вставши Петро, пішов із ними. А коли він прибув, то ввели його в горницю. І обступили його всі вдовиці, плачучи та показуючи йому сукні й плащі, що їх Сарна робила, як із ними була. ⁴⁰ Петро ж із кімнати всіх випровадив, і, ставши навколішки, помолився, і, звернувшись до тіла, промовив: Тавіто, вставай! А вона свої очі розплющила, і сіла, уздрівши Петра... ⁴¹ Він же руку подав їй, і підвів її, і закликав святих і вдовиць, та й поставив живою її. ⁴² А це стало відоме по цілій Йоппії, і багато-хто в Господа ввірували. ⁴³ І сталось, що він багато днів пробув у

Йоппії, в одного гарбарника Симона.

10

¹ Проживав же один чоловік у Кесарії, на ймення Корнилій, сотник полку, що звався Італійським. ² З усім домом своїм він побожний був та богобійний, подавав людям щедрю милостиню, і завжди Богові молився. ³ Явно він у видінні, десь коло години дев'ятої дня, бачив Ангола Божого, що до нього зійшов і промовив йому: Корнилію! ⁴ Він поглянув на нього й жахнувся, й сказав: Що, Господи? Той же йому відказав: Молитви твої й твоя милостиня перед Богом згадалися. ⁵ Тепер же пошли до Йоппії людей, та й приклич Симона, що зветься Петром. ⁶ Він гостює в одного гарбарника Симона, що дім має при морі. Він скаже тобі, що ти маєш робити. ⁷ Коли ж Ангол, що йому говорив, відійшов, той закликав двох із своїх слуг домових, і вояка богобійного з тих, що служили при ньому, ⁸ і розповів їм усе та й послав їх в Йоппію. ⁹ А наступного дня, як у дорозі були вони та наближались до міста, Петро вийшов на горницю, щоб помолитись, о годині десь шостій. ¹⁰ І став він голодний, і їсти схотів. Як йому ж готували, захоплення на нього найшло, ¹¹ і бачить він небо відкрите, і якуось посудину, що сходила, немов простирало велике, яка, за чотири кінці прив'язана, спускалась додолу. ¹² У ній же знаходились чотириногі всілякі, і земне гаддя, і небесні пташки. ¹³ І голос почувся до нього: Устань, заколи, Петре, і їж! ¹⁴ А Петро відказав: Жадним способом, Господи, бо ніколи не їв я нічого огидного чи то нечистого! ¹⁵ І знов голос удруге до нього: Що від Бога очищене, не вважай за огидне того! ¹⁶ І це сталося тричі, і посудина знов була взята на

небо. ¹⁷ Як Петро ж у собі бентежився, що б то значило те видіння, що бачив, то ось посланці від Корнилія, розпитавши про Симонів дім, спинилися перед ворітьми, ¹⁸ і спиталися, крикнувши: Чи то тут сидить Симон, що зветься Петро? ¹⁹ Як Петро ж над видінням роздумував, Дух промовив до нього: Онде три чоловіки шукають тебе. ²⁰ Але встань і зійди, і піди з ними без жадного сумніву, бо то Я їх послав! ²¹ І зійшовши Петро до тих мужів, промовив: Ось я той, що його ви шукаєте. З якої причини прийшли ви? ²² А вони відказали: Сотник Корнилій, муж праведний та богобійний, слави доброї в усього люду юдейського, святим Анголом був у видінні наставлений, щоб до дому свого покликати тебе та послухати слів твоїх. ²³ Тоді він покликав й гостинно прийняв їх. А другого дня він устав та й із ними пішов; також дехто з братів із Йоппії пішли з ним. ²⁴ І наавтра прийшли вони до Кесарії. А Корнилій чекав їх, рідню й близьких друзів покликавши. ²⁵ А як увіходив Петро, Корнилій зустрів його, і до ніг йому впав і вклонився. ²⁶ Та Петро його підвів, промовляючи: Устань, бо й сам я людина! ²⁷ І, розмовляючи з ним, увійшов, і знайшов багатьох, що зібралися, ²⁸ і промовив до них: Ви знаєте, що невільно юдеєві приставати й приходити до чужаниці. Та відкрив мені Бог, щоб я жадну людину не мав за огидну чи то за нечисту. ²⁹ Тому я без вагання прибув, як покликано. Тож питаю я вас: З якої причини ви слали по мене? ³⁰ А Корнилій сказав: Четвертого дня аж до цієї години я постив, а о дев'ятій годині молився я в домі своїм. І ото, перед мене став муж у блискучій одежі ³¹ й сказав: Корнилію, почута молитва твоя, і твої милостині перед Богом згадалися. ³² Тож пошли до Йоппії, і приклич Симона,

що зветься Петром. Він гостює в гарбарника Симона, у господі край моря, він прийде й розповість тобі. ³³ Я зараз по тебе послав, ти добре зробив, що прийшов. Тож тепер перед Богом ми всі стоїмо, щоб почути все те, що Господь наказав був тобі. ³⁴ А Петро відкрив уста свої та й промовив: Пізнаю я поправді, що не дивиться Бог на обличчя, ³⁵ але в кожному народі приємний Йому, хто боїться Його й чинить правду. ³⁶ Він слово послав для Ізраїлевих синів, благовістячи мир через Ісуса Христа, що Господь Він усім. ³⁷ Ви знаєте справу, що по всій Юдеї була й зачалась з Галілеї, після хрищення, що Іван проповідував, ³⁸ Ісуса, що був із Назарету, як помазав Його Святим Духом і силою Бог. І ходив Він, добро чинячи й усіх uzдоровлюючи, кого поневолив диявол, бо Бог був із Ним. ³⁹ І ми свідки всьому, що Він учинив у Юдейському краї та в Єрусалимі, та вбили Його, на дереві повісивши... ⁴⁰ Але Бог воскресив Його третього дня, і дав Йому, щоб з'явився, ⁴¹ не всьому народові, але наперед Богом вибраним свідкам, нам, що з Ним їли й пили, як воскрес Він із мертвих. ⁴² І Він нам звелів, щоб народові ми проповідували та засвідчили, що то Він є призначений Богом Суддя для живих і для мертвих. ⁴³ Усі пророки свідкують про Нього, що кожен, хто вірує в Нього, одержить прощення гріхів Його Йменням. ⁴⁴ Як Петро говорив ще слова ці, злинув Святий Дух на всіх, хто слухав слова. ⁴⁵ А обрізані віруючі, що з Петром прибули, здивувалися дивом, що дар Духа Святого пролився також на поган! ⁴⁶ Бо чули вони, що мовами різними ті розмовляли та Бога звеличували... Петро тоді відповів: ⁴⁷ Чи хто може заборонити христитись водою оцим, що одержали Духа Святого, як і ми? ⁴⁸ І

звелів охреститися їм у Ймення Ісуса Христа. Тоді просили його позостатися в них кілька днів.

11

¹ Почули ж апостоли й браття, що в Юдеї були, що й погани прийняли Слово Боже. ² І, як Петро повернувся до Єрусалиму, з ним стали змагатися ті, хто з обрізання, ³ кажучи: Чого ти ходив до людей необрізаних та споживав із ними? ⁴ Петро ж розпочав і їм розповів за порядком, говорячи: ⁵ Був я в місті йоппійським і молився, і бачив в захопленні видіння: якась посудина сходила, немов простирало велике, яка, за чотири кінці прив'язана, спускалася з неба й підійшла аж до мене. ⁶ Зазирнувши до неї, я поглянув, і побачив там чотириногих землі, і звірів, і гаддя, і небесних пташок. ⁷ І голос почув я, що мені промовляв: Устань, Петре, заколи та й їж! ⁸ А я відказав: Жадним способом, Господи, бо ніколи нічого огидного чи то нечистого в уста мої не ввіходило! ⁹ І відповів мені голос із неба вдруге: Що від Бога очищене, не вважай за огидне того! ¹⁰ І це сталося тричі, і все знов було взяте на небо. ¹¹ І ось три чоловіки, посланці з Кесарії до мене, перед домом, де був я, спинилися зараз. ¹² І сказав мені Дух іти з ними без жадного сумніву. Зо мною ж пішли й оці шестеро браття, і ввійшли ми до дому того чоловіка. ¹³ І він нам розповів, як у домі своїм бачив Ангола, який став і сказав: Пошли до Йоппії, та приклич того Симона, що зветься Петром, ¹⁴ він слова тобі скаже, якими спасешся і ти, і весь дім твій. ¹⁵ А як я промовляв, злинув на них Святий Дух, як спочатку й на нас. ¹⁶ І я згадав слово Господне, як Він говорив: Іван ось водою христив, ви ж охрищені будете Духом Святим. ¹⁷ Отож, коли Бог дав однаковий дар їм, як

і нам, що ввірували в Господа Ісуса Христа, то хто ж я такий, щоб міг заперечити Богові? ¹⁸ І, почувши таке, замовкли вони, і Бога хвалили, говорячи: Отож, і поганам Бог дав покаяння в життя! ¹⁹ А ті, хто розпорошився від переслідування, що знялося було через Степана, перейшли навіть до Фінікії, і Кіпру, і Антіохії, не звістуючи слова нікому, крім юдеїв. ²⁰ А між ними були мужі деякі з Кіпру та з Кірінеї, що до Антіохії прийшли, і промовляли й до греків, благовістячи про Господа Ісуса. ²¹ І Господня рука була з ними; і велике число їх увірувало, і навернулось до Господа! ²² І вістка про них досягла до вух єрусалимської Церкви, і до Антіохії послали Варнаву. ²³ А він, як прийшов і благодать Божу побачив, звеселився, і всіх став просити, щоб серцем рішучим трималися Господа. ²⁴ Бо він добрий був муж, повний Духа Святого та віри. І прилучилось багато народу до Господа! ²⁵ Після того подався Варнава до Тарсу, щоб Савла шукати. ²⁶ А знайшовши, привів в Антіохію. І збирались у Церкві вони цілий рік, і навчали багато народу, і в Антіохії найперш християнами названо учнів. ²⁷ Прибули ж тими днями пророки від Єрусалиму до Антіохії. ²⁸ І встав один з них, на ймення Агав, і Духом прорік, що голод великий у цілому світі настане, як за Клавдія був. ²⁹ Тоді учні, усякий із своєї спроможности, постановили послати допомогу братам, що в Юдеї жили. ³⁰ Що й зробили, через руки Варнави та Савла, пославши до старших.

12

¹ А Цар Ірод тоді підніс руки, щоб декого з Церкви гнобити. ² І мечем він стяв Якова, брата Іванового. ³ А бачивши, що подобалося це юдеям, він задумав

схопити й Петра. Були ж дні Опрісноків. ⁴І, схопивши його, посадив до в'язниці, і передав чотирьом чвіркам вояків, щоб його стерегли, бажаючи вивести людям його по Пасці. ⁵Отож, у в'язниці Петра стерегли, а Церква ревно молилася Богові за нього. ⁶А як Ірод хотів його вивести, Петро спав тієї ночі між двома вояками, закутий у два ланцюги, і сторожа пильнувала в'язницю при дверях. ⁷І ось Ангол Господній з'явився, і в в'язниці засяяло світло. І, доторкнувшись до боку Петрового, він збудив його, кажучи: Мерщій вставай! І ланцюги йому з рук поспадали. ⁸А Ангол до нього промовив: Підпережися, і взуй сандалі свої. І він так учинив. І каже йому: Зодягнися в плаща свого, та й за мною йди. ⁹І, вийшовши, він ішов услід за ним, і не знав, чи то правда, що робилось від Ангола, бо думав, що видіння він бачить. ¹⁰Як сторожу минули вони першу й другу, то прийшли до залізної брами, що до міста веде, і вона відчинилась сама їм. І, вийшовши, пройшли одну вулицю, і відступив Ангол зараз від нього. ¹¹Сказав же Петро, опритомнівши: Тепер знаю правдиво, що Господь послав Свого Ангола, і видер мене із рук Іродових та від усього чекання народу юдейського. ¹²А зміркувавши, він прийшов до садиби Марії, матері Івана, званого Марком, де багато зібралось й молилося. ¹³І як Петро в фіртку брами постукав, то вийшла послухати служниця, що звалася Рода, ¹⁴та голос Петрів розпізнавши, вона з радощів не відчинила воріт, а прибігши, сказала, що Петро при воротях стоїть!... ¹⁵А вони їй сказали: Чи ти навісна? Та вона запевняла своє, що є так. Вони ж говорили: То Ангол його! ¹⁶А Петро й далі стукав. Коли ж відчинили, вони його вгледіли та й дивувалися. ¹⁷Махнувши ж рукою до них, щоб мовчали, він їм

розповів, як Господь його вивів із в'язниці. І сказав: Сповідіть про це Якова й браттю. І, вийшовши, він до іншого місця пішов. ¹⁸ Коли ж настав день, поміж вояками зчинилась велика тривога, що то сталося з Петром. ¹⁹ А Ірод, пошукавши його й не знайшовши, віддав варту під суд, і звелів їх стратити. А сам із Юдеї відбув в Кесарію, і там перебував. ²⁰ А Ірод розгніваний був на тирян та сидонян. І вони однодушно до нього прийшли, і вблагали царського постельника Власта, та й миру просили, бо їхня земля годувалась з царської. ²¹ Дня ж призначеного Ірод убрався в одягу царську, і на підвищенні сів та й до них говорив. ²² А натовп кричав: Голос Божий, а не людський! ²³ І Ангол Господній уразив зненацька його, бо він не віддав слави Богові. І черва його з'їла, і він умер... ²⁴ Слово ж Боже росло та помножувалось. ²⁵ А Варнава та Савл, службу виконавши, повернулись із Єрусалиму, узявши з собою Івана, що прозваний Марком.

13

¹ А в Антіохії, у тамошній Церкві були ці пророки та вчителі: Варнава й Семен, званий Нігер, і кірінеянин Луцій, і Манаїл, що був вигодуваний із тетрархом Іродом, та ще Савл. ² Як служили ж вони Господеві та постили, прорік Святий Дух: Відділіть Варнаву та Савла для Мене на справу, до якої покликав Я їх! ³ Тоді, попостивши та помолившись, вони руки поклали на них, і відпустили. ⁴ Вони ж, послані будши від Духа Святого, прийшли в Селевкію, а звідти до Кіпру відплинули. ⁵ Як були ж в Саламіні, то звіщали вони Слово Боже по синагогах юдейських; до послуг же мали й Івана. ⁶ А коли перейшли аж до Пафи весь острів, то знайшли ворожбита одного,

лжепророка юдеянина, йому на ім'я Варісус. ⁷ Він був при проконсулі Сергії Павлі, чоловіку розумнім. Той закликав Варнаву та Савла, і прагнув послухати Божого Слова. ⁸ Але їм опирався Еліма ворожбит той, бо ім'я його перекладається так, і намагавсь відвернути від віри проконсула. ⁹ Але Савл, що й Павло він, переповнився Духом Святим і на нього споглянув, ¹⁰ і промовив: О сину дияволів, повний всякого підступу та всілякої злости, ти ворогу всякої правди! Чи не перестанеш ти плутати простих Господніх доріг? ¹¹ І тепер ось на тебе Господня рука, ти станеш сліпий, і сонця бачити не будеш до часу! І миттю обняв того морок та темрява, і став він ходити навпомацки та шукати поводатора... ¹² Тоді той проконсул, як побачив, що сталося, увірував, і дивувався науці Господній! ¹³ І, як від Пафа Павло й ті, хто з ним був, відпливли, то вони прибули в Памфілійську Пергію. А Іван, відлучившись від них, повернувся до Єрусалиму. ¹⁴ А вони, пішовши з Пергії, прийшли до Пісідійської Антіохії, і дня суботнього до синагоги ввійшли й посідали. ¹⁵ А по відчитанні Закону й Пророків, старші синагоги послали до них, переказуючи: Мужі-браття, якщо маєте слово потіхи для люду, промовте! ¹⁶ Тоді Павло встав, і давши знака рукою, промовив: Послухайте, мужі ізраїльтяни, та ви, богобійні! ¹⁷ Бог цих Ізраїлевих людей вибрав Собі отців наших, і підвищив народ, як він перебував у єгипетським краї, і рукою потужною вивів їх із нього, ¹⁸ і літ із сорок Він їх годував у пустині, ¹⁹ а вигубивши сім народів в землі ханаанській, поділив жеребком їхню землю між ними, ²⁰ майже що по чотириста й п'ятидесяти роках. Після того аж до Самуїла

пророка Він їм суддів давав. ²¹ А потім забажали царя, і Бог дав їм Саула, сина Кісового, мужа з Веняминового племені, на чотири десятки років. ²² А його віддаливши, поставив царем їм Давида, про якого й сказав, засвідчуючи: Знайшов Я Давида, сина Есеевого, чоловіка за серцем Своїм, що всю волю Мою він виконувати буде. ²³ За обітницею, із його насіння підняв Бог Ісуса, як спасіння Ізраїлеві, ²⁴ як Іван перед самим приходом Його усьому народові Ізраїлевому проповідував хрищення на покаяння. ²⁵ А коли свою путь Іван виконав, то він промовляв: Я не Той, за Кого ви мене вважаєте, але йде он за мною, що Йому розв'язати ремінця від узуття Його я недостойний. ²⁶ Мужі-браття, сини роду Авраамового, та хто богобоязний із вас! Для вас було послане слово спасіння цього. ²⁷ Бо мешканці Єрусалиму та їхня старшина Його не пізнали, а пророчі слова які щосуботи читаються вони сповнили присудом, ²⁸ і хоч жадної провини смертельної в Ісусі вони не знайшли, все ж просили Пилата вбити Його. ²⁹ Коли ж усе виповнилось, що про Нього написано, то зняли Його з дерева, та й до гробу поклали. ³⁰ Але Бог воскресив Його з мертвих! ³¹ Він з'являвся багато днів тим, що були поприходили з Ним із Галілеї до Єрусалиму, і що тепер вони свідки Його перед людьми. ³² І ми благовістимо вам ту обітницю, що дана була нашим отцям, ³³ що її нам, їхнім дітям, Бог виконав, воскресивши Ісуса, як написано в другім псалмі: Ти Мій Син, Я сьогодні Тебе породив! ³⁴ А що Він воскресив Його з мертвих, щоб більш не вернувся в зотління, те так заповів: Я дам вам ті милості, що обіцяні вірно Давиду були! ³⁵ Тому то й деінде говорить: Не даси Ти Своєму

Святому побачити тління! ³⁶ Бо Давид, що часу свого послужив волі Божій, спочив, і злучився з отцями своїми, і тління побачив. ³⁷ Але Той, що Бог воскресив Його з мертвих, тління не побачив. ³⁸ Отже, мужі-браття, хай відомо вам буде, що прощення гріхів через Нього звіщається вам. ³⁹ І в усім, у чому ви не могли виправдатись Законом Мойсеєвим, через Нього виправдується кожен віруючий. ⁴⁰ Отож, стережіться, щоб на вас не прийшло, що в Пророків провіщене: ⁴¹ Дивіться, погордющі, і дивуйтеся та пощезайте, бо Я діло роблю за днів ваших, те діло, що йому не повірите ви, якби хто розповів вам! ⁴² А як стали виходити вони, то їх прошено, щоб на другу суботу до них говорили ті самі слова. ⁴³ А коли розійшлась синагога, то багато з юдеїв та й із нововірців побожних пішли за Павлом та Варнавою, а вони промовляли до них і намовляли їх перебувати в благодаті Божій. ⁴⁴ А в наступну суботу зібралося майже все місто послухати Божого Слова. ⁴⁵ Як юдеї ж побачили натовп, то наповнились заздрощів, і стали перечити мові Павла та богозневажати. ⁴⁶ Тоді Павло та Варнава мужньо промовили: До вас перших потрібно було говорити Слово Боже; та коли ви його відкидаєте, а себе вважаєте за недостойних вічного життя, то ось до поган ми звертаємось. ⁴⁷ Бо так заповів нам Господь: Я світлом поставив Тебе для поган, щоб спасінням Ти був аж до краю землі! ⁴⁸ А погани, почувши таке, раділи та Слово Господне хвалили. І всі ті, хто призначений був в життя вічне, увірували. ⁴⁹ І ширилось Слово Господне по цілій країні. ⁵⁰ Юдеї ж підбили побожних впливових жінок та значніших у місті, і зняли переслідування на Павла та Варнаву, та й вигнали їх із своєї землі. ⁵¹ Вони

ж, обтрусивши із ніг своїх порох на них, подалися в Іконію. ⁵² А учні сповнялися радощів і Духа Святого.

14

¹ І трапилось, що в Іконії вкупі ввійшли вони до синагоги юдейської, і промовили так, що безліч юдеїв й огречених увірували. ² Невірні ж юдеї підбурили та роз'ятрили душі поган на братів. ³ Та проте довгий час пробули вони там, промовляючи мужньо про Господа, що свідоцтво давав слову благодаті Своєї, і робив, щоб знамена та чуда чинились їхніми руками. ⁴ А в місті народ поділився, і пристали одні до юдеїв, а інші тримались апостолів. ⁵ Коли ж кинулися ті погани й юдеї з своїми старшими, щоб зневажити їх та камінням побити, ⁶ то, дізнавшись про це, вони повтікали до міст лікаонських, до Лістри та Дервії, та в околиці їхні, ⁷ і Євангелію там звіщали. ⁸ А в Лістрі сидів один чоловік, безвладний на ноги, що кривий був з утроби своєї матері, і ніколи ходити не міг. ⁹ Він слухав, як Павло говорив, який пильно на нього споглянув, і побачив, що має він віру вздоровленим бути, ¹⁰ то голосом гучним промовив: Устань просто на ноги свої! А той скочив, і ходити почав... ¹¹ А люди, побачивши, що Павло вчинив, піднесли свій голос, говорячи по-лікаонському: Боги людям вподібнились, та до нас ось зійшли!... ¹² І Варнаву вони звали Зевсом, а Гермесом Павла, бо він провід мав у слові. ¹³ А жрець Зевса, що святиня його перед містом була, припровадив бики та вінки до воріт, та й з народом приносити жертву хотів. ¹⁴ Та коли про це почули апостоли Варнава й Павло, то роздерли одежі свої, та й кинулися між народ, кричачи ¹⁵ та говорячи: Що це робите, люди?

Таж і ми такі самі смертельні, подібні вам люди, і благовістимо вам, від оцих ось марнот навернутись до Бога Живого, що створив небо й землю, і море, і все, що в них є. ¹⁶ За минулих родів попустив Він усім народам, щоб ходили стежками своїми, ¹⁷ але не оставив Себе Він без свідчення, добро чинячи: подавав нам із неба дощі та врожайні часи, та наповнював їжею й радіщами серця наші. ¹⁸ І, говорячи це, заледве спинили народ не приносити їм жертов. ¹⁹ А з Антіохії та з Іконії посходились юдеї, і, підбуривши натовп, камінням побили Павла, та й за місто геть виволікли, мавши думку, що вмер він... ²⁰ Коли ж учні його оточили, то він устав, та й вернувся до міста. А наступного дня він відбув із Варнавою в Дервію. ²¹ І, як звістили Євангелію тому містові, і учнів багато придбали, вони повернулися в Лістру, та в Іконію, та в Антіохію, ²² душі учнів зміцняючи, просячи перебувати в вірі, та навчаючи, що через великі утиски треба нам входити у Боже Царство. ²³ І рукопоклали їм пресвітерів по Церквах, і помолилися з постом та й їх передали Господеві, в Якого ввірували. ²⁴ Як вони ж перейшли Пісідію, прибули в Памфілію; ²⁵ і, звістивши Господнє Слово в Пергії, вони в Атталію ввійшли, ²⁶ а звідти поплинули в Антіохію, звідки були благодаті Божій віддані на діло, що його й закінчили. ²⁷ А прибувши та скикавши Церкву, вони розповіли, як багато вчинив Бог із ними, і що відкрив двері і віри поганам. ²⁸ І перебували вони немалий час із учнями.

15

¹ А дехто, що з Юдеї прийшли, навчали братів: Якщо ви не обріжетеся за звичаєм Мойсеевим,

то спастися не можете. ² Коли ж суперечка повстала й чимале змагання в Павла та в Варнави з ними, то постановили, щоб Павло та Варнава, та дехто ще інший із них, пішли в справі цій до апостолів й старших у Єрусалим. ³ Тож вони, відпроваджені Церквою, ішли через Фінікію та Самарію, розповідуючи про поганське навернення, і радість велику чинили всім браттям. ⁴ Коли ж в Єрусалим прибули вони, були прийняті Церквою, та апостолами, та старшими, і вони розповіли, як багато вчинив Бог із ними. ⁵ Але дехто, що ввірували з фарисейської партії, устали й сказали, що потрібно поганів обрізувати й наказати, щоб Закона Мойсеевого берегли. ⁶ І зібрались апостоли й старші, щоб розглянути справу оцю. ⁷ Як велике ж змагання повстало, Петро встав і промовив до них: Мужі-браття, ви знаєте, що з давнішніх днів вибрав Бог поміж нами мене, щоб погани почули слово Євангелії через уста мої, та й увірували. ⁸ І засвідчив їм Бог Серцезнавець, давши їм Духа Святого, як і нам, ⁹ і між нами та ними різниці Він жадної не вчинив, очистивши вірою їхні серця. ¹⁰ Отож, чого Бога тепер спокушуєте, щоб учням на шию покласти ярмо, якого ані наші отці, ані ми не здолали понести? ¹¹ Та ми віруємо, що спасемося благодаттю Господа Ісуса так само, як і вони. ¹² І вся громада замовкла, і слухали пильно Варнаву й Павла, що розповідали, які то знамена та чуда вчинив через них Бог між поганями! ¹³ Як замовкли ж вони, то Яків озвався й промовив: Мужі-браття, послухайте також мене. ¹⁴ Симон ось розповів, як зглянувся Бог від початку, щоб вибрати люд із поганів для Ймення Свого. ¹⁵ І пророчі слова з цим погоджуються, як написано: ¹⁶ Потому вернуся, і відбудую Давидову скинію занепалу, і відбудую руїни

її, і наново поставлю її, ¹⁷ щоб шукали Господа люди zostали та всі народи, над якими Ім'я Моє кликано, говорить Господь, що чинить це все! ¹⁸ Господеві відвіку відомі всі вчинки Його. ¹⁹ Тому думаю я, щоб не турбувати поган, що до Бога навертаються, ²⁰ але написати до них, щоб стримувались від занечиснення ідольського, та від блуду, і задушенини, і від крові. ²¹ Бо своїх проповідників має Мойсей по містах здавендавна, і щосуботи читають його в синагогах. ²² Тоді постановили апостоли й старші з цілою Церквою вибрати мужів із них, і послати до Антіохії з Павлом та Варнавою Юду, що зветься Варсавва, і Силу, мужів проводирів між братами, ²³ написавши своїми руками оце: Апостоли й старші брати до братів, що з поган в Антіохії, і Сирії, і Кілікії: Вітаємо вас! ²⁴ Через те, що ми чули, що деякі з вас, яким ми того не доручували, стурбували наукою вас, і захитали вам душі, ²⁵ то ми постановили однодушно, зібравшись, щоб обраних мужів послати до вас із коханими нашими Варнавою та Павлом, ²⁶ людьми тими, що душі свої віддали за Ім'я Господа нашого Ісуса Христа. ²⁷ Тож ми Юду та Силу послали, що вияснять усно те саме. ²⁸ Бо зволилось Духові Святому і нам, тягару вже ніякого не накладати на вас, окрім цього необхідного: ²⁹ стримуватися від ідольських жертв та крові, і задушенини, та від блуду. Оберегаючися від того, ви зробите добре. Бувайте здорові!... ³⁰ Посланці ж прийшли в Антіохію, і, зібравши народ, доручили листа. ³¹ А перечитавши, раділи з потішення того. ³² А Юда та Сила, самі будучи пророками, частим словом підбадьорували та зміцняли братів. ³³ А як перебули вони там якийсь час, то брати їх відпустили з миром до тих, хто їх

вислав. ³⁴ Але Сила схотів лишитися там, а Юда вернувся до Єрусалиму. ³⁵ А Павло з Варнавою в Антіохії жили, навчаючи та благовістячи разом із іншими багатьома Слово Господнє. ³⁶ А по декількох днях промовив Павло до Варнави: Ходімо знов, і відвідаймо наших братів у кожному місті, де ми провіщали Слово Господнє, як вони пробувають. ³⁷ А Варнава хотів був узяти з собою Івана, що званий був Марком. ³⁸ Та Павло вважав за потрібне не брати з собою того, хто від них відлучився з Памфілії, та з ними на працю не йшов. ³⁹ І повсталала незгода, і розлучились вони між собою. Тож Варнава взяв Марка, і поплинув до Кіпру. ⁴⁰ А Павло вибрав Силу й пішов, Божій благодаті братами доручений. ⁴¹ І проходив він Сирію та Кілікію, Церкви зміцнюючи.

16

¹ І прибув він у Дервію й Лістру. І ото був там один учень, на ім'я Тимофій, син наверненої однієї юдеянки, а батько був геллен. ² Добре свідоцтво про нього давали брати, що були в Лістрі та в Іконії. ³ Павло захотів його взяти з собою, і, взявши, обрізав його через юдеїв, що були в тих місцях, бо всі знали про батька його, що був геллен. ⁴ Як міста ж переходили, то їм передавали, щоб вони берегли оті постанови, які видали в Єрусалимі апостоли та старші. ⁵ А Церкви зміцнювалися в вірі, і щоденно зростали кількістю. ⁶ А що Дух Святий їм не звелів провіщати слово в Азії, то вони перейшли через Фрігію та через країну галатську. ⁷ Дійшовши ж до Мізії, хотіли піти до Вітінії, та їм не дозволив Дух Ісусів. ⁸ Обминувши ж Мізію, прибули до Троади. ⁹ І Павлові з'явилось видіння вночі: якийсь македонянин став перед ним і благав його, кажучи:

Прийди в Македонію, і нам поможи! ¹⁰ Як побачив він це видіння, то ми зараз хотіли піти в Македонію, зрозумівши, що Господь нас покликав звіщати їм Євангелію. ¹¹ Тож відпливши з Троади, прибули ми навпрост у Самотракію, а другого дня до Неаполя, ¹² звідтіля ж у Филипи, що є перше місто-осада в тій частині Македонії. І пробули ми в цьому місті днів кілька. ¹³ Дня ж суботнього вийшли ми з міста над річку, де, за звичаєм, було місце молитви, і, посідавши, розмовляли з жінками, що посходились. ¹⁴ Прислухалася їй жінка одна, що звалася Лідія, купчиха кармазином з міста Тіятір, що Бога вона шанувала. Господь же їй серце відкрив, щоб уважати на те, що Павло говорив. ¹⁵ А коли охристилась вона й її дім, то благала нас, кажучи: Якщо ви признали, що вірна я Господеві, то прийдіть до господи моєї й живіть. І змусила нас. ¹⁶ І сталося, як ми йшли на молитву, то нас перестріла служниця одна, що мала віщунського духа, яка ворожбитством давала великий прибуток панам своїм. ¹⁷ Вона йшла слідкома за Павлом та за нами, і кричала, говорячи: Оці люди це раби Всевишнього Бога, що вам провіщають дорогу спасіння! ¹⁸ І багато днів вона це робила. І обурилась Павло, і, обернувшись, промовив до духа: У Ім'я Ісуса Христа велю я тобі вийди з неї! І того часу той вийшов. ¹⁹ А пани її, бачивши, що пропала надія на їхній прибуток, схопили Павла й Силу, і потягли їх на ринок до старших. ²⁰ Коли ж їх привели до начальників, то сказали: Ці люди, юдеї, наше місто бунтують, ²¹ і навчають звичаїв, яких нам, римлянам, не годиться приймати, ані виконувати. ²² І натовп піднявся на них. А начальники здерли одержу із них, та звеліли їх різками сікти. ²³ І, завдавши багато їм ран, посадили

в в'язницю, наказавши в'язничному дозорцеві, щоб їх пильно стеріг. ²⁴ Одержавши такого наказу, той їх повкидав до внутрішньої в'язниці, а їхні ноги забив у колоди. ²⁵ А північної пори Павло й Сила молилися, і Богові співали, а ув'язнені слухали їх. ²⁶ І ось нагло повстало велике трясіння землі, аж основи в'язничні були захиталися! І повідчинялися зараз усі двері, а кайдани з усіх поспадали... ²⁷ Як прокинувся ж сторож в'язничний, і побачив відчинені двері в'язниці, то витяг меча та й хотів себе вбити, мавши думку, що повтікали ув'язнені. ²⁸ А Павло скрикнув голосом гучним, говорячи: Не чини собі жодного зла, бо всі ми ось тут! ²⁹ Зажадавши ж той світла, ускочив, і тремтячий припав до Павла та до Сили. ³⁰ І вивів їх звідти й спитав: Добродіі! Що треба робити мені, щоб спастися? ³¹ А вони відказали: Віруй в Господа Ісуса, і будеш спасений ти сам та твій дім. ³² І Слово Господнє звіщали йому та й усім, хто був у домі його. ³³ І сторож забрав їх того ж часу вночі, їхні рани обмив, і охристився негайно він сам та його всі домашні. ³⁴ І він їх запровадив до дому свого, і поживу поставив, і радів із усім домом своїм, що ввірував у Бога. ³⁵ А коли настав день, то прислали начальники слуг поліційних, наказуючи: Відпусти тих людей! ³⁶ І сказав той в'язничний дозорець слова ці Павлові: що прислали начальники, щоб вас відпустити. Отож, вийдіть тепер та й з миром ідіть! ³⁷ А Павло відказав їм: Нас, римлян, незасуджених, різками сікли прилюдно, і до в'язниці всадили, а тепер нас таємно виводять? Але ні! Хай вони самі прийдуть, та й виведуть нас! ³⁸ Ці ж слова поліційні слуги донесли начальникам. А ті налякались, почувши, що римляни вони. ³⁹ І

прийшли, та їх перепросили, а вивівши, благали, щоб із міста пішли. ⁴⁰ І, вийшовши з в'язниці, прибули вони до Лідії, а з братами побачившись, потішили їх та й пішли.

17

¹ Як вони перейшли Амфіполь й Аполлонію, то прийшли до Солуня, де була синагога юдейська. ² І Павло, за звичаєм своїм, до них увійшов, і з ними змагавсь три суботі з Писання, ³ виказуючи та доводячи, що мусів Христос постраждати й воскреснути з мертвих, і що Христос Той Ісус, про Якого я вам проповідую. ⁴ І ввірували дехто з них і до Павла та до Сили пристали, безліч побожних із гелленів та немало з шляхетних жінок. ⁵ А невірні юдеї були запалилися заздрістю, і якихсь негідних людей назбирали на вулицях, учинили збіговисько та й бунтували те місто, а набігши на хату Ясонову, шукали апостолів, щоб до натовпу вивести їх. ⁶ А як їх не знайшли, потягли до начальників міста Ясона та декого з братті, кричачи: Ті, що світ сколотили, і сюди ось вони поприходили! ⁷ А Ясон їх до себе прийняв. Вони всі проти наказів кесаря чинять, говорячи, ніби інший є цар Ісус... ⁸ І вони зворохобили народ та начальників міста, що слухали це. ⁹ Але, узявши поруку з Ясона та з інших, вони їх відпустили. ¹⁰ А брати відіслали негайно вночі Павла й Силу до Верії. І, прибувши вони, пішли в синагогу юдейську. ¹¹ Ці були шляхетніші за солунян, і слова прийняли з повним запалом, і Писання досліджували день-у-день, чи так воно є. ¹² Тож багато із них тоді ввірували, і з почесних гелленських жінок та немало із мужів. ¹³ Як солунські ж юдеї довідалися, що Павло проповідує Боже Слово й у Верії, прибули

вони, і там баламутили та бунтували народ. ¹⁴ Тоді браття негайно Павла відпустили, щоб до моря йшов; а Сила та Тимофій позосталися там. ¹⁵ А ті, що Павла відпроваджували, провели його аж до Атен, а прийнявши наказа про Силу та Тимофія, щоб до нього вернулися якнайшвидше, відбули. ¹⁶ Як Павло ж їх чекав ув Атенах, у ньому кипів його дух, як бачив це місто, повне ідолів. ¹⁷ Тож він розмовляв у синагозі з юдеями та з богобійними, і на ринку щоденно зо стрічними. ¹⁸ А дехто з філософів епікуреїв та стоїків сперечалися з ним. Одні говорили: Що то хоче сказати оцей пустомов? А інші: Здається, він проповідник чужих богів, бо він їм звіщав Євангелію про Ісуса й воскресення. ¹⁹ І, взявши його, повели в ареопаг та й казали: Чи можемо знати, що то є ця наука нова, яку проповідуєш ти? ²⁰ Бо чудне щось вкладаєш до наших вух. Отже хочемо знати, що то значити має? ²¹ А всі атеняни та захожі чужинці нічим іншим радніш не займалися, як аби щось нове говорити чи слухати. ²² Тоді Павло став посередині ареопагу й промовив: Мужі атенські! Із усього я бачу, що ви дуже побожні. ²³ Бо, проходячи та оглядаючи святощі ваші, я знайшов також жертівника, що на ньому написано: Незнаному Богові. Ось Того, Кого навмання ви шануєте, Того я проповідую вам. ²⁴ Бог, що створив світ і все, що в ньому, буди Господом неба й землі, проживає не в храмах, рукою збудованих, ²⁵ і Він не вимагає служіння рук людських, ніби в чомусь Він мав би потребу, бо Сам дає всім і життя, і дихання, і все. ²⁶ І ввесь людський рід Він з одного створив, щоб замешкати всю поверхню землі, і призначив окреслені доби й границі замешкання їх, ²⁷ щоб Бога шукали вони, чи Його не відчують і не знайдуть, хоч Він недалеко від

кожного з нас. ²⁸ Бо ми в Нім живемо, і рухаємось, і існуємо, як і деякі з ваших поетів казали: Навіть рід ми Його! ²⁹ Отож, будши Божим тим родом, не повинні ми думати, що Божество подібне до золота, або срібла, чи до каменю, твору мистецтва чи людської вигадки. ³⁰ Не зважаючи ж Бог на часи невідомости, ось тепер усім людям наказує, щоб скрізь каялися, ³¹ бо Він визначив день, коли хоче судити поправді весь світ через Мужа, що Його наперед Він поставив, і Він подав доказа всім, із мертвих Його воскресивши. ³² Як почули ж вони про воскресення мертвих, то одні насміхатися стали, а інші казали: Про це будемо слухати тебе іншим разом... ³³ Так вийшов Павло з-поміж них. ³⁴ А деякі мужі пристали до нього й увірували, серед них і Діонісій Ареопагіт, і жінка, Дамара ім'ям, та інші із ними.

18

¹ Після цього він вийшов з Атен і прибув до Коринту. ² І знайшов він одного юдея, на ймення Акилу, родом із Понту, що недавно прибув із Італії, та Прискиллу, його дружину, бо Клавдій звелів усім юдеям, щоб покинули Рим. І до них він прийшов, ³ а що був він того ж ремесла, то в них позостався та працював; ремесло ж їхнє було виробляти намети. ⁴ І він щосуботи розмову точив у синагозі, переконуючи юдеїв та гелленів. ⁵ А коли прибули Сила та Тимофій з Македонії, Павло слову віддався, і він свідчив юдеям, що Ісус то Христос. ⁶ Як вони ж спротивлялися та богозневажали, то він обтрусив одіж свою та промовив до них: Ваша кров на голову вашу! Я чистий. Відтепер я піду до поган. ⁷ І, вийшовши звідти, він прибув до господи одного, на ім'я Тита

Юста, що був богобійний, його ж дім межував із синагогою. ⁸ А Крисп, старший синагоги, увірував в Господа з усім домом своїм; і багато з коринтян, почувши, увірували й охристились. ⁹ Сказав же Павлові Господь у видінні вночі: Не бійся, але говори й не мовчи, ¹⁰ бо з тобою ось Я, і на тебе ніхто не накинеється, щоб тобі заподіяти зло, бо Я маю в цім місті багато людей. ¹¹ І позостався він рік і шість місяців, навчаючи в них Слова Божого. ¹² А коли Галліон був в Ахаї проконсулом, то проти Павла однодушно повстали юдеї, і на суд привели його, ¹³ кажучи: Цей людей намовляє, щоб Богові честь віддавали незгідно з Законом! ¹⁴ Як Павло ж хотів уста відкрити, сказав Галліон до юдеїв: О юдеї, якби сталася кривда яка, або злий учинок, то я б справедливо вас вислухав. ¹⁵ Та коли спір іде про слово та ймення й Закон ваш, то самі доглядайте, я суддею цього бути не хочу. ¹⁶ І прогнав їх від суду. ¹⁷ Тоді всі схопили Состена, начальника над синагогою, та й перед судом його били. Галліон же на те зовсім не зважав. ¹⁸ А Павло, перебувши доволі ще днів, попрощався з братами, і поплинув у Сирію, і з ним Прискилла й Акила; він у Кенхреях обстриг собі голову, бо обітницю дав був. ¹⁹ І прибув він в Ефес, і там їх позоставив, а сам у синагогу ввійшов і розмовляв із юдеями. ²⁰ Як просили ж його довший час позостатися в них, то він не згодився, ²¹ але попрощався й сказав: Знов вернуся до вас, коли буде на те воля Божа! І відплив із Ефесу. ²² І, побувши в Кесарії, він піднявся, і, привіт славши Церкві, відбув в Антіохію. ²³ І, пробувши там деякий час, він вибрався в подорож знову, за порядком проходячи через країну галатську та Фрігію, та всіх

учнів зміцнюючи. ²⁴ Один же юдей, на ім'я Аполлос, родом з Олександрії, красномовець та сильний в Писанні, прибув до Ефесу. ²⁵ Він був навчений дороги Господньої, і, палаючи духом, промовляв і про Господа пильно навчав, знаючи тільки Іванове хрищення. ²⁶ І він сміливо став промовляти в синагозі. Як Акила й Прискилла почули його, то його прийняли, і докладніш розповіли йому про дорогу Господню. ²⁷ А коли він схотів перейти до Ахаї, брати написали до учнів, нагадуючи, щоб його прийняли. А прибувши, помагав він багато тим, хто ввірував благодаттю, ²⁸ бо він переконував пильно юдеїв, Писанням прилюдно доводячи, що Ісус то Христос.

19

¹ І сталося, що коли Аполлос перебував у Коринті, то Павло, перейшовши горішні країни, прибув до Ефесу, і деяких учнів знайшов, ² та й спитав їх: Чи ви Духа Святого одержали, як увірували? А вони відказали йому: Та ми навіть не чули, чи є Дух Святий! ³ І він запитав: Тож у що ви христились? Вони ж відказали: В Іванове хрищення. ⁴ І промовив Павло: Таж Іван хрестив хрищенням на покаяння, говорячи людям, щоб вірили в Того, Хто прийде по ньому, цебто в Ісуса. ⁵ Як почули ж оце, то христились вони в Ім'я Господа Ісуса. ⁶ А коли Павло руки на них поклав, то зійшов на них Дух Святий, і різними мовами стали вони промовляти та пророкувати! ⁷ А всіх їх було чоловіка з дванадцять. ⁸ А до синагоги ввійшовши, промовляв він відважно, три місяці про Боже Царство навчаючи та переконуючи. ⁹ А коли опиралися дехто й не вірували, і дорогу Господню лихословили перед народом, то він їх покинув і виділив учнів, і щодня проповідував у школі одного

Тирана. ¹⁰ Це ж два роки продовжувалось, так що всі, хто замешкував в Азії, юдеї та геллени, слухали слово про Господа. ¹¹ І Бог чуда чинив надзвичайні руками Павловими, ¹² так що навіть хустки й пояси з його тіла приносили хворим, і хвороби їх кидали, і духи лукаві виходили з них. ¹³ Дехто ж із мандрівних ворожбитів юдейських зачали закликати Ім'я Господа Ісуса над тими, хто мав злих духів, проказуючи: Заклинаємо вас Ісусом, Якого Павло проповідує! ¹⁴ Це ж робили якісь сім синів юдейського первосвященника Скеви. ¹⁵ Відповів же злий дух і сказав їм: Я знаю Ісуса, і знаю Павла, а ви хто такі? ¹⁶ І скочив на них чоловік, що в ньому злий дух був, і, перемігши обох, подужав їх так, що втекли вони з дому нагі та поранені. ¹⁷ І це стало відоме юдеям та гелленам, усім, що в Ефесі замешкують, і острах напав на всіх їх, і славилось Ім'я Господа Ісуса. ¹⁸ І багато-хто з тих, що ввірували, приходили, визнаючи та відкриваючи вчинки свої. ¹⁹ І багато-хто з тих, що займалися чарами, позносили книги свої та й перед усіма попалили. І злічили ціну їх, і вийшло на срібло п'ятдесят тисяч драхм. ²⁰ Так могутче росло та зміцнялося Божеє Слово! ²¹ А як сповнилось це, Павло в Дусі задумав перейти Македонію та Ахаю, та й удатись у Єрусалим, говорячи: Як побуду я там, то треба мені й Рим побачити. ²² Тож він послав у Македонію двох із тих, що служили йому, Тимофія й Ераста, а сам позостався якийсь час ув Азії. ²³ І розрух чималий був стався там часу того за Господню дорогу. ²⁴ Бо один золотар, Дмитро на ім'я, що робив срібляні Артемідіні храмки, та ремісникам заробіток чималий давав, ²⁵ згромадив він їх і ще інших подібних робітників, та й промовив: Ви знаєте,

мужі, що з цього ремесла заробіток ми маємо. ²⁶ І ви бачите й чуєте, що не тільки в Ефесі, але мало не в усій Азії цей Павло збаламутив і відвернув багатенно народу, говорячи, ніби то не боги, що руками пороблені. ²⁷ І не тільки оце нам загрожує, що прийде зайняття в упадок, а й храм богині великої Артеміди в ніщо зарахується, і буде зруйнована й велич тієї, що шанує її ціла Азія та цілий світ. ²⁸ Почувши ж оце, вони переповнилися гнівом, та й стали кричати, говорячи: Артеміда ефеська велика! ²⁹ І місто наповнилось заколотом. І кинулися однодушно до видовища, схопивши Павлових супутників Гая та Аристарха, македонян. ³⁰ Як Павло ж хотів у народ увійти, то учні його не пустили. ³¹ Також дехто з азійських начальників, що були йому приятелі, послали до нього й просили, щоб він не вдавався на видовище. ³² І кожен що інше кричав, бо збори бурхливі були, і багатенно з них навіть не знали, чого ради зібралися. ³³ А з народу взяли Олександра, бо юдеї його висували. І Олександр дав знака рукою, і хотів виправдатися перед народом. ³⁴ А коли розпізнали, що юдеянин він, то злилися всі в один голос, і годин зо дві гукали: Артеміда ефеська велика! ³⁵ А як писар міський заспокоїв народ, то промовив: Мужі ефеські, яка ж то людина не знає, що місто Ефес то храмовий доглядач Артеміди великої й її образу, упалого з неба? ³⁶ Коли ж цьому перечити не можна, то потрібно вам бути спокійними, і не робити необачно нічого. ³⁷ А ви ж привели цих людей, що ані святокрадці, ані вашої богині не зневажили. ³⁸ Отож, як Дмитро та його ремісники мають справу на кого, то суди є на ринку й проконсули, один одного хай позивають. ³⁹ А коли чогось іншого допоминаєтеся, то те вирішиться на законнім зібранні. ⁴⁰ Бо ось є

небезпека, що нас за сьогоднішній розрух оскаржити можуть, і немає жадної причини, якою могли б виправдати це зборище. ⁴¹ (19-40) І, промовивши це, розпустив він громаду.

20

¹ А як заколот стих, то Павло скликав учнів, і, потішивши та попрощавшись із ними, вибрався йти в Македонію. ² Перейшовши ж ті сторони та підбадьоривши їх довгим словом, прибув до Геллади, ³ і прожив там три місяці. А як він захотів був відплинути в Сирію, то змову на нього вчинили юдеї, тому він узяв думку вертатись через Македонію. ⁴ Разом із ним пішов Сопатер Піррив із Верії, Аристарх та Секунд із Солуня, і Гай дерв'янин, і Тимофій, а з азійців Тихик та Трохим. ⁵ Вони відбули наперед, і нас дожидали в Троаді. ⁶ А ми відпливли із Филипів по святах Опрісноків, і прибули днів за п'ять у Троаду до них, де сім день прожили. ⁷ А дня першого в тижні, як учні зібралися на ламання хліба, Павло мав промову до них, бо вранці збирався відбути, і зтягнув своє слово до півночі. ⁸ А в горниці, де зібралися ми, було багато світел. ⁹ Юнак же один, Євтих на ім'я, сидів на вікні. Його обгорнув міцний сон, бо задовго Павло промовляв, і він сонний хитнувся, і додолу упав із третього поверху, і підняли його мертвого... ¹⁰ Зійшов же Павло та до нього припав, і, обнявши його, проказав: Заспокойтесь, бо душа його в ньому! ¹¹ А вернувшись, він хліб переломив і спожив, і бесіду довго точив, аж до досвітку, потім відбув. ¹² А хлопця живим привели, і зраділи немало. ¹³ А ми наперед пішли до корабля, та в Асс попливли, щоб звідти забрати Павла, бо він так

ізвелів, сам бажаючи пішки піти. ¹⁴ А коли він із нами зійшовся в Ассі, ми взяли його та прибули в Мітілену. ¹⁵ І, відплинувши звідти, ми назавтра пристали навпроти Хіосу, а другого дня припливли до Самосу, наступного ж ми прибули до Мілету. ¹⁶ Бо Павло захотів поминути Ефес, щоб йому не баритися в Азії, бо він квапився, коли буде можливе, бути в Єрусалимі на день П'ятдесятниці. ¹⁷ А з Мілету послав до Ефесу, і прикликав пресвітерів Церкви. ¹⁸ І, як до нього вони прибули, він промовив до них: Ви знаєте, як із першого дня, відколи прибув в Азію, я з вами ввесь час перебував, ¹⁹ і служив Господеві з усією покорою, і з рясними слізьми та напастями, що спіткали мене від юдейської змови, ²⁰ як нічого корисного я не минув, щоб його вам звістити й навчити вас прилюдно і в домах. ²¹ І я свідчив юдеям та гелленам, щоб вони перед Богом покаялись, та ввірували в Господа нашого Ісуса Христа. ²² І ось тепер, побуджений Духом, подаюся я в Єрусалим, не відаючи, що там трапитись має мені, ²³ тільки Дух Святий в кожному місті засвідчує, кажучи, що кайдани та муки чекають мене... ²⁴ Але я ні про що не турбуюсь, і свого життя не вважаю для себе цінним, аби но скінчити дорогу свою та служіння, яке я одержав від Господа Ісуса, щоб засвідчити Євангелію благодаті Божої. ²⁵ І ось я знаю тепер, що обличчя мого більш не будете бачити всі ви, між якими ходив я, проповідуючи Царство Боже... ²⁶ Тому дня сьогоднішнього вам свідкую, що я чистий від крові всіх, ²⁷ бо я не вхилився об'являти вам усю волю Божу! ²⁸ Пильнуйте себе та всієї отари, в якій Святий Дух вас поставив єпископами, щоб пасти Церкву Божу, яку власною кров'ю набув Він. ²⁹ Бо я знаю, що як я відійду, то ввійдуть між вас вовки люті, що отари щадити не будуть... ³⁰ Із

вас самих навіть мужі постануть, що будуть казати перекручене, аби тільки учнів тягнути за собою...
31 Тому то пильнуйте, пам'ятаючи, що я кожного з вас день і ніч безперестань навчав зо слізьми ось три роки. **32** А тепер доручаю вас Богові та слову благодаті Його, Який має силу будувати та дати спадщину, серед усіх освячених. **33** Ні срібла, ані золота, ні одежі чиеїсь я не побажав... **34** Самі знаєте, що ці руки мої послужили потребам моїм та отих, хто був зо мною. **35** Я вам усе показав, що, працюючи так, треба поміч давати слабим, та пам'ятати слова Господа Ісуса, бо Він Сам проказав: Блаженніше давати, ніж брати!
36 Проказавши ж оце, він навколішки впав, та й із ними всіма помолився. **37** І знявсь між усіма плач великий, і вони припадали на Павлову шию, і його цілували... **38** А найтяжче вони сумували з-за слова, яке він прорік, що не бачитимуть більш обличчя його. І вони провели його до корабля.

21

1 А як ми розлучилися з ними й відплинули, то дорогою простою в Кос прибули, а другого дня до Родосу, а звідти в Патару. **2** І знайшли корабля, що плив у Фінікію, увійшли та й поплинули. **3** А коли показався нам Кіпр, ми лишили ліворуч його та й поплинули в Сирію. І пристали ми в Тирі, бо там корабель вантажа мав скласти. **4** І, учнів знайшовши, перебули тут сім день. Вони через Духа казали Павлові, щоб до Єрусалиму не йшов. **5** І, як дні побуту скінчилися, то ми вийшли й пішли, а всі нас проводили з дружинами й дітьми аж за місто. І, ставши навколішки, помолились на березі. **6** І, попрощавшись один із одним, ми ввійшли в корабель,

а вони повернулись додому. ⁷ А ми, закінчивши від Тиру плавбу, пристали до Птолемаїди, і, братів привітавши, один день перебули в них. ⁸ А наавтра в дорогу ми вибрались, і прийшли в Кесарію. І ввійшли до господи благовісника Пилипа, одного з семи, і позосталися в нього. ⁹ Він мав чотири панні дочки, що пророкували. ¹⁰ І коли ми багато днів у них зоставались, то прибув із Юдеї якийсь пророк, Агав на ім'я. ¹¹ І прийшов він до нас, і взяв пояса Павлового, та й зв'язав свої руки та ноги й сказав: Дух Святий так звіщає: Отак зв'яжуть в Єрусалимі юдеї того мужа, що цей пояс його, і видадуть в руки поган... ¹² Як почули ж оце, то благали ми та тамтешні Павла, щоб до Єрусалиму не йшов. ¹³ А Павло відповів: Що робите ви, плачучи та серце мені розриваючи? Бо за Ім'я Господа Ісуса я готовий не тільки зв'язаним бути, а й померти в Єрусалимі! ¹⁴ І не могли ми його вмовити, і замовкли, сказавши: Нехай діється Божая воля! ¹⁵ А після оцих днів приготувались ми, та до Єрусалиму вирушили. ¹⁶ А з нами пішли й деякі учні із Кесарії, ведучи якогось кіпрянина Мнасона, давнього учня, що ми в нього спинитися мали. ¹⁷ А коли ми прийшли в Єрусалим, то брати прийняли нас гостинно. ¹⁸ А другого дня Павло з нами подався до Якова. І всі старші посходились. ¹⁹ Поздоровивши ж їх, розповів він докладно, що Бог через служіння його вчинив між поганями. ²⁰ Як вони ж це почули, то славили Бога, а до нього промовили: Бачиш, брате, скільки тисяч серед юдеїв увірувало, і всі вони ревні оборонці Закону! ²¹ Вони ж чули про тебе, ніби ти всіх юдеїв, що живуть між поганями, навчаєш відступлення від Мойсея, говорячи, щоб дітей не обрізували й не тримались звичаїв. ²² Що ж почати? Люд збереться

напевно, бо почують, що прибув ти. ²³ Отже, зроби це, що порадимо тобі. Ми маємо чотирьох мужів, що обітницю склали на себе. ²⁴ Візьми їх, та й із ними очисться, і видатки за них заплати, щоб постригли їм голови. І пізнають усі, що неправда про тебе їм сказане, та й що сам ти Закона пильнуєш. ²⁵ А про тих із поган, що ввірували, ми писали, розсудивши, щоб вони береглися від ідолоських жертв та крови й задушенини, та від блуду. ²⁶ Тоді взяв Павло мужів отих, і назавтра очистився з ними, і ввійшов у храм, і звістив про виконання днів очищення, так, аж за кожного з них була жертва принесена. ²⁷ А коли ті сім день закінчитися мали, то азійські юдеї, як побачили в храмі його, підбурили весь народ, та руки на нього наклали, ²⁸ кричачи: Ізраїльські мужі, рятуйте! Це людина ота, що проти народу й Закону та місця цього всіх усюди навчає!... А до того у храм упровадив і гелленів, і занечистив це місце святе! ²⁹ Бо перед тим вони бачили в місті з ним разом Трохима ефесянина, і гадали про нього, що Павло то його ввів у храм. ³⁰ І порушилося ціле місто, і повстало збіговисько люду. І, схопивши Павла, потягли його поза храм, а двері негайно зачинено... ³¹ Як хотіли ж забити його, то вістка досталась до полкового тисяцького, що весь Єрусалим збунтувався! ³² І він зараз узяв вояків та сотників, і подався до них. А вони, як угледіли тисяцького й вояків, то бити Павла перестали. ³³ Приступив тоді тисяцький, та й ухопив його, і двома ланцюгами зв'язати звелів, і допитувати став: хто такий він і що він зробив? ³⁴ Але кожен що інше викрикував у натовпі. І, не мігши довідатись певного через заколот, він звелів відпровадити його до фортеці. ³⁵ А коли він до сходів прийшов, то трапилося, що мусіли нести його вояки із-за натовпу

людського, ³⁶ бо безліч народу йшла слідкома та кричала: Геть із ним! ³⁷ А коли Павло входив до фортеці, то тисяцького поспитався: Чи можна мені щось сказати тобі? А той відказав: То ти вмієш по-грецькому? ³⁸ Чи не той ти єгиптянин, що перед цими днями призвів був до бунту, і випровадив до пустині чотири тисячі потаємних убійників? ³⁹ А Павло відказав: Я юдеянин із Тарсу, громадянин відомого міста в Кілікії. Благаю тебе, дозволь мені до народу промовити! ⁴⁰ А коли той дозволив, то Павло став на сходах, і дав знака рукою народіві. А як тиша велика настала, промовив єврейською мовою, кажучи:

22

¹ Мужі-браття й батьки! Послухайте ось тепер виправдання мого перед вами! ² Як зачули ж вони, що до них він говорить єврейською мовою, то тиша ще більша настала. А він промовляв: ³ Я юдеянин, що родився в кілікійському Тарсі, а вихований у цім місті, у ніг Гамаліїла докладно навчений Закону отців; горливець я Божий, як і всі ви сьогодні. ⁴ Переслідував я аж до смерти цю путь, і в'язав, і до в'язниці вкидав чоловіків і жінок, ⁵ як засвідчить про мене первосвященик та вся старшина. Я від них був узяв навіть листи на братів, і пішов до Дамаску, щоб тамтешніх зв'язати й привести до Єрусалиму на кару. ⁶ І сталося, як у дорозі я був, і наближавсь до Дамаску опівдня, то ось мене нагло осяяло світло велике з неба! ⁷ І я повалився на землю, і голос почув, що мені говорив: Савле, Савле, чому ти Мене переслідуєш? ⁸ А я запитав: Хто Ти, Господи? А Він мені відказав: Я Ісус Назарянин, що Його переслідуєш ти... ⁹ А ті, що зо мною були, правда, бачили світло, але не почули

вони того голосу, що мені говорив. ¹⁰ А я запитав: Що я, Господи, маю робити? Господь же до мене промовив: Уставай та й іди до Дамаску, а там тобі скажуть про все, що тобі призначено робити. ¹¹ А від ясности світла того невидючим я став... І присутні зо мною за руку мене повели, і до Дамаску прибув я. ¹² А один муж Ананій, у Законі побожний, що добре свідоцтво про нього дають усі юдеї в Дамаску, ¹³ до мене прибув, і, ставши, промовив мені: Савле брате, стань видючий! І я хвилі тієї побачив його... ¹⁴ І озвався він до мене: Бог отців наших вибрав тебе, щоб ти волю Його зрозумів, і щоб бачив ти Праведника, і почув голос із уст Його. ¹⁵ Бо будеш ти свідком Йому перед усіма людьми про оте, що ти бачив та чув! ¹⁶ А тепер чого гаєшся? Уставай й охрестися, і обмиє гріхи свої, прикликавши Ймення Його! ¹⁷ І сталося, як вернувся я в Єрусалим, і молився у храмі, то в захоплення впав я, ¹⁸ і побачив Його, що до мене сказав: Поспіши, і піди хутчій з Єрусалиму, бо не приймуть свідоцтва твого про Мене... ¹⁹ А я відказав: Самі вони, Господи, знають, що я до в'язниць садовив та бив по синагогах отих, хто вірував у Тебе. ²⁰ А коли лилась кров Твого свідка Степана, то сам я стояв та вбивство його похваляв, і одержував вбивців його сторожив... ²¹ Але Він до мене промовив: Іди, бо пошлю Я далеко тебе, до поган! ²² І аж до слова цього його слухали. Аж ось піднесли вони голос свій, гукаючи: Геть такого з землі, бо жити йому не годиться!... ²³ І як вони верещали, і одержу шпурляли, і кидали порох у повітря, ²⁴ то звелів тисяцький у фортецю його відвести, і звелів бичуванням його допитати, щоб довідатися, з якої причини на нього вони так

кричали. ²⁵ І як його розтягли для ремінних бичів, то Павло сказав сотникові, що стояв: Хіба бичувати дозволено вам громадянина римського та ще й незасудженого? ²⁶ Якже сотник це почув, то подався до тисяцького, і завідомив, говорячи: Що хочеш робити? Бож римлянин цей чоловік! ²⁷ Підійшов тоді тисяцький, та й поспитався його: Скажи мені, чи ти римлянин? А він: Так! відказав. ²⁸ Відповів на те тисяцький: За великі гроші громадянство оце я набув... А Павло відказав: А я в нім і родився! ²⁹ І відступили негайно від нього оті, що хотіли допитувати його. І злякався тисяцький, довідавшись, що той римлянин, і що він ізв'язав був його. ³⁰ А другого дня, бажавши довідатись правди, у чому юдеї його оскаржують, він звільнив його та звелів, щоб зібралися первосвященики та весь синедріон. І він вивів Павла, і поставив його перед ними.

23

¹ І вп'явся очима Павло на той синедріон і промовив: Мужі-браття, я аж по сьогоднішній день жив для Бога всім добрим сумлінням! ² Але первосвященик Ананій звелів тим, що стояли при ньому, щоб били його по устах. ³ Тоді промовив до нього Павло: Тебе битиме Бог, ти стіно побілена... Ти ж сидиш, щоб судити мене за Законом, наказуєш бити мене проти Закону? ⁴ А присутні сказали: То ти Божому первосвященикові лихословиш? ⁵ І промовив Павло: Не знав я, брати, що то первосвященик. Бо написано: На начальника люду твого не лихослов. ⁶ І Павло, спостерігши, що частина одна саддукеї, а друга фарисеї, покликнув у синедріоні: Мужі-браття, я фарисей, і син фарисея. За надію на воскресення мертвих мене судять!

⁷ Якже він це промовив, колотнеча постала поміж саддукеями та фарисеями, і розділилась юрба.

⁸ Саддукеї бо твердять, що немає воскресення, ані Ангола, ані духа, фарисеї ж оце визнають. ⁹ І галас великий зчинився. А деякі книжники, із фарисейської групи, уставши, почали сперечатися, кажучи: У чоловікові цьому ми жадного лиха не знаходимо! А коли промовляв Дух до нього, чи Ангол, не противмося Богові. ¹⁰ А коли колотнеча велика зчинилась, то тисяцький, боячись, щоб Павла не роздерли, звелів воякам увійти та забрати його з-поміж них, і відвести в фортецю. ¹¹ А наступної ночі став Господь перед ним і промовив: Будь бадьорий! Бо як в Єрусалимі про Мене ти свідчив, так треба тобі свідкувати й у Римі! ¹² А коли настав день, то дехто з юдеїв зібрались, та клятву склали, говорячи, що ні їсти, ні пити не будуть, аж доки Павла не заб'ють!

¹³ А тих, що закляття таке поклали, було більш сорока. ¹⁴ І вони приступили до первосвящеників та старших і сказали: Ми клятву склали нічого не їсти, аж поки заб'ємо Павла! ¹⁵ Отож разом із синедріоном передайте тисяцькому, щоб до вас він привів його, ніби хочете ви докладніш розізнати про нього. А ми, перше ніж він наблизиться, готові забити його...

¹⁶ Як зачув же сестрінець Павлів про цю змову, то прибув, і ввійшов у фортецю, і Павла завідомив.

¹⁷ Павло ж зараз покликав одного з сотників, та й сказав: Цього юнака запровадь до тисяцького, бо він має йому щось сказати. ¹⁸ Той же взяв його, та й запровадив до тисяцького та сказав: Павло в'язень покликав мене, і просив запровадити до тебе цього юнака, що має тобі щось сказати. ¹⁹ І взяв тисяцький того за руку, і набік відвів і спитав: Що ти маєш

звістити мені? ²⁰ А той розповів: Змову склали юдеї, просити тебе, щоб ти взавтра до синедріону Павла припровадив, ніби хочуть вони докладніш розпізнати про нього. ²¹ Отож, не послухайся їх, бо чигає на нього їх більш сорока чоловіка, що клятву склали ні їсти, ні пити, аж доки його не заб'ють... І тепер он готові вони, і чекають твого приречення. ²² Тоді тисяцький відпустив юнака, наказавши йому не розповідати ані одному, що мені ти це виявив. ²³ І він закликав котрихсь двох із сотників, і наказа: Пришикуйте на третю годину вночі дві сотні вояків, щоб іти до Кесарії, і кіннотчиків сімдесят, та дві сотні стрільців. ²⁴ Приготуйте також в'ючаків і Павла посадіть, і здоровим його проведіть до намісника Фелікса. ²⁵ І листа написав він такого ось змісту: ²⁶ Клавдій Лісій намісникові вседостойному Феліксові поздоровлення! ²⁷ Цього мужа, що його юдеї схопили були та хотіли забити, урятувала я, із вояками прийшовши, довідавшись, що він римлянин. ²⁸ І хотів я довідатися про причину, що за неї його оскаржали, та й привів був його до їхнього синедріону. ²⁹ Я знайшов, що його винуватять у спірних речах їхнього Закону, і що провини не має він жадної, вартої смерти або ланцюгів. ³⁰ Як донесли ж мені про ту змову, що юдеї вчинили на мужа цього, я зараз до тебе його відіслав, наказавши також позивальникам, щоб перед тобою сказали, що мають на нього. Будь здоровий! ³¹ Отож вояки, як наказано їм, забрали Павла, і вночі попровадили в Антипатриду. ³² А другого дня, полишивши кіннотчиків, щоб ішли з ним, у фортецю вони повернулись. ³³ А ті прибули в Кесарію, і, листа передавши намісникові, поставили

також Павла перед ним. ³⁴ Намісник листа прочитав і спитав, із якого він краю. А довідавшись, що з Кілікії, промовив: ³⁵ Я тебе переслухаю, як прийдуть і твої позивальники. І звелів стерегти його в Іродовому преторії.

24

¹ А по п'яти днях прибув первосвященик Ананій з якимись старшими, та з промовцем якимсь Тертилом, що перед намісником скаржилися на Павла. ² Коли ж він був покликаний, то Тертил оскаржати зачав, промовляючи: Через тебе великий мир маємо ми, і для народу цього добрі речі впроваджено через дбайливість твою, ³ це ми завжди і скрізь визнаємо з подякою щирою, вседостойний наш Феліксе! ⁴ Та щоб довго тебе не турбувати, то благаю тебе, щоб ти коротко вислухав нас зо своєї ласкавости. ⁵ Ми переконались, що цей чоловік то зараза, і що він колотнечу викликає між усіма юдеями в цілому світі, і що він провідник Назорейської ересі. ⁶ Він відважився навіть збезчестити храм, і його ми схопили були, і судити хотіли за нашим Законом. ⁷ Але тисяцький Лісій прибув, і з великим насильством видер його з наших рук, ⁸ а його винувальникам звелів йти до тебе. Ти сам зможеш від нього, розпитавши, дізнатись про все, у чому його ми винуємо. ⁹ Юдеї також прилучились до того, говорячи, що то так. ¹⁰ І як намісник дав знака йому говорити, то Павло відповів: Я знаю, що від літ багатьох ти суддя для народу цього, тому буду сміліш боронитись. ¹¹ Ти можеш довідатися, що нема більш дванадцяти день, як прийшов я до Єрусалиму поклонитися. ¹² І вони ані в храмі, ані в синагогах, ні в місті мене не здибали, щоб я з ким сперечався,

або колотнечу в народі здіймав. ¹³ І не можуть вони довести тобі того, у чому тепер оскаржують мене. ¹⁴ Але признаюсь тобі, що в дорозі оцій, яку звуть вони ерессю, я Богові отців служу так, що вірую всьому, що в Законі й у Пророків написано. ¹⁵ І маю надію я в Бозі, чого й самі вони сподіваються, що настане воскресення праведних і неправедних. ¹⁶ І я пильно дбаю про те, щоб завсіди мати сумління невинне, щодо Бога й людей. ¹⁷ А по довгих роках я прибув, щоб подати моєму народові милостиню та приноси. ¹⁸ Ось при цьому знайшли мене дехто з юдеїв азійських очищеного в храмі, а не з натовпом чи з колотнечею. ¹⁹ Їм належало б ось перед тебе прибути й казати, коли мають вони що на мене. ²⁰ Або самі ці нехай скажуть, чи якусь неправду знайшли на мені, як я в синедріоні стояв, ²¹ крім отого єдиного виразу, що я його крикнув, стоячи серед них: За воскресення мертвих приймаю від вас суд сьогодні! ²² Але Фелікс, дуже добре дорогу цю знавши, відрочив їм справу, говорячи: Розсуджу вашу справу, коли тисяцький Лісій прибуде. ²³ І він сотникові наказав сторожити Павла, але мати полегшу, і не боронити нікому з близьких його, щоб служили йому. ²⁴ А по декількох днях прийшов Фелікс із дружиною своєю Друзіллою, що була юдеянка, і покликав Павла, та слухав від нього про віру в Ісуса Христа. ²⁵ І як розповідав він про праведність, і про здержливість, та про майбутній суд, то Фелікса страх обгорнув, і він відповів: Тепер іди собі, відповідного ж часу покличу тебе! ²⁶ Разом із тим і сподівався він, що дасть Павло грошей йому, тому й часто його прикликав і розмову з ним вів. ²⁷ Як минуло ж два роки, то Фелікс одержав наступника, Порція Феста. А Фелікс бажав догодити юдеям, і в

в'язниці Павла залишив.

25

¹ А коли прибув Фест до свого намісництва, то він по трьох днях відійшов із Кесарії до Єрусалиму. ² І поскаржилися йому на Павла первосвященики та головніші з юдеїв, і благали його, ³ і ніби милости просили для нього, щоб до Єрусалиму його припровадив, вони змову вчинили, щоб смерть заподіяти йому по дорозі. ⁴ А Фест відповів, що Павла стережуть у Кесарії, і він сам незабаром туди подається. ⁵ Отже, сказав він, хто спроможен із вас, нехай ті вирушають разом зо мною, і коли є неправда яка в чоловікові цьому, нехай оскаржують його. ⁶ І, пробувши в них днів не більше як вісім чи десять, він повернувся до Кесарії. А другого дня він засів на суддевім сидінні, і звелів, щоб привести Павла. ⁷ Як його ж привели, то стали навколо юдеї, що поприходили з Єрусалиму, і Павлу закидали багато тяжких винувачень, що їх не могли довести, ⁸ бо Павло боронився: Я не провинився ні в чім ані проти Закону юдейського, ані проти храму, ані супроти кесаря. ⁹ Тоді Фест, що бажав догодити юдеям, промовив Павлові на відповідь: Чи ти хочеш до Єрусалиму піти, і там суд прийняти від мене про це? ¹⁰ Та Павло відказав: Я стою перед судом кесаревим, де належить мені суд прийняти. Юдеїв нічим я не скривдив, як і ти дуже добре те знаєш. ¹¹ Бо коли допустився я кривди, або гідне смерти вчинив що, то не відмовляюся вмерти. Як нема ж нічого того, у чім вони винуватять мене, то не може ніхто мене видати їм. Відкликаюсь до кесаря! ¹² Тоді Фест, побалакавши з радою, відповідь дав: Ти відкликавсь до кесаря, до кесаря підеш! ¹³ Як минуло ж днів кілька, цар

Агріппа й Верніка приїхали до Кесарії, щоб Феста вітати. ¹⁴ А що там багато днів вони пробули, то Фест виклав справу Павлову цареві й промовив: Є один чоловік від Фелікса лишений в'язень, ¹⁵ на якого, як в Єрусалимі я був, первосвященики й старші юдейські принесли скаргу, домагаючись його осуду. ¹⁶ Я їм відповів, що римляни не мають звичаю людину якусь видавати на згубу, поки пізваний перед собою не матиме обвинувачів, і не буде йому дано можності для оборони від закидів. ¹⁷ І як зійшлись вони тут, то я, зволікання не роблячи жадного, сів наступного дня на сидіння суддеве, і звелів привести цього мужа. ¹⁸ І винувальники стали круг нього, проте не вказали вини ані жадної з тих, яких я сподівався. ¹⁹ Та мали вони проти нього якісь суперечки про власне своє марновірство, і про якогось Ісуса померлого, про Якого Павло твердив, що живий Він. ²⁰ І я був непевний у цьому змаганні й спитав, чи не хоче піти він до Єрусалиму, і там суд прийняти про це? ²¹ Через те ж, що Павло заявив, щоб залишений був він на кесарів розсуд, я звелів сторожити його, аж поки його не відправлю до кесаря. ²² А Агріппа промовив до Феста: Хотів би і я цього мужа послухати! Узавтра сказав той почуєш його. ²³ А назавтра Агріппа й Верніка прийшли з превеликою пишнотою, і на залю судову ввійшли разом з тисяцькими та значнішими мужами міста. І як Фест наказав, то Павло був приведений. ²⁴ І сказав до них Фест: О царю Агріппо, та з нами присутні всі мужі! Ви бачите того, що за нього ввесь люд юдейський мені докучав в Єрусалимі та тут, кричачи, що йому не повинно більш жити. ²⁵ Я ж дізнавсь, що нічого, вартого смерти, він не вчинив; а що сам він відкликавсь до Августа, розсудив я послати його. ²⁶ Нічого не маю я певного, що міг

би про нього писати до пана. Тому я припровадив його перед вас, а найбільш перед тебе, царю Агріппо, щоб після переслухання мав що писати. ²⁷ Бо здається мені нерозважливим ув'язненого посилати, і не означити обвинувачень на нього.

26

¹ А Агріппа сказав до Павла: Дозволяємо тобі говорити про себе самого. Павло тоді простягнув руку, і промовив у своїй обороні: ² О царю Агріппо! Уважаю себе за щасливого, що сьогодні я перед тобою боронитися маю з усього, у чім мене винуватять юдеї, ³ особливо ж тому, що ти знаєш усі юдейські звичаї та суперечки. Тому я прошу мене вислухати терпляче. ⁴ А життя моє змалку, що спочатку точилося в Єрусалимі серед народу мого, знають усі юдеї, ⁵ які відають здавна мене, аби тільки схотіли засвідчити, що я жив фарисеєм за найдокладнішою сектою нашої віри. ⁶ І тепер я стою отут суджений за надію обітниць, що Бог дав її нашим отцям, ⁷ а її виконання чекають побачити наші дванадцять племен, служачи Богові безперестанно вдень та вночі. За цю надію, о царю, мене винуватять юдеї! ⁸ Чому ви вважаєте за неймовірне, що Бог воскрешає померлих? ⁹ Правда, думав був я, що мені належить чинити багато ворожого проти Ймення Ісуса Назарянина, ¹⁰ що я в Єрусалимі й робив, і багато кого зо святих до в'язниць я замкнув, як отримав був владу від первосвящеників; а як їх убивали, я голос давав проти них. ¹¹ І часто по всіх синагогах караючи їх, до богозневаги примушував я, а лютуючи вельми на них, переслідував їх навіть по закордонних містах. ¹² Коли в цих справах я йшов до Дамаску зо владою

та припорученням первосвящеників, ¹³ то опівдні, о царю, на дорозі побачив я світло із неба, ясніше від світлості сонця, що осяяло мене та тих, хто разом з мною йшов!... ¹⁴ І як ми всі повалились на землю, я голос почув, що мені говорив єврейською мовою: Савле, Савле, чому ти Мене переслідуєш? Трудно тобі бити ногою колючку! ¹⁵ А я запитав: Хто Ти, Господи? А Він відказав: Я Ісус, що Його переслідуєш ти. ¹⁶ Але підведися, і стань на ноги свої. Бо на те Я з'явився тобі, щоб тебе вчинити слугою та свідком того, що ти бачив та що Я відкрию тобі. ¹⁷ Визволяю тебе від твого народу та від поган, до яких Я тебе посилаю, ¹⁸ відкрити їм очі, щоб вони навернулись від темряви в світло та від сатаниної влади до Бога, щоб вірою в Мене отримати їм дарування гріхів і долю з освяченими. ¹⁹ Через це я, о царю Агріппо, не був супротивний видінню небесному, ²⁰ але мешканцям перше Дамаску, потім Єрусалиму й усякого краю юдейського та поганам я проповідував, щоб покаялися й навернулись до Бога, і чинили діла, гідні покаяння. ²¹ Через це юдеї в святині схопили мене та й хотіли роздерти. ²² Але, поміч від Бога одержавши, я стою аж до дня сьогоднішнього та свідкую малому й великому, нічого не розповідаючи, окрім того, що сказали Пророки й Мойсей, що статися має, ²³ що має Христос постраждати, що Він, як перший воскреснувши з мертвих, проповідувати буде світло народові й поганам! ²⁴ Коли ж він боронився отак, то Фест проказав гучним голосом: Дурієш ти, Павле! Велика наука доводить тебе до нерозуму! ²⁵ А Павло: Не дурію сказав, о Фесте достойний, але провіщаю слова правди та щирого розуму. ²⁶ Цар бо знає про це, до нього з відвагою я й промовляю. Бо не гадаю я, щоб із цього щобудь сховалось від

нього, бо не в закутку діялось це. ²⁷ Чи віруєш, царю Агріппо, Пророкам? Я знаю, що віруєш. ²⁸ Агріппа ж Павлові: Ти мало що не намовляєш мене, щоб я став християнином... ²⁹ А Павло: Благав би я Бога, щоб чи мало, чи багато, не тільки но ти, але й усі, хто чує сьогодні мене, зробились такими, як і я, крім оцих ланцюгів... ³⁰ І встав цар та намісник, і Верніка та ті, хто з ними сидів. ³¹ І набік вони відійшли, і розмовляли один до одного й казали: Нічого, вартого смерти або ланцюгів, чоловік цей не робить! ³² Агріппа ж до Феста сказав: Міг би бути відпущений цей чоловік, якби не відкликавсь був до кесаря.

27

¹ А коли постановлено, щоб відплинули ми до Італії, то віддано Павла та ще деяких інших ув'язнених сотникові, Юлієві на ім'я, з полку Августа. ² І посідали ми на корабля адрамітського, що пливсти мав біля місць азійських, та й відчалили. Із нами був Арістарх македонець із Солуня. ³ А другого дня ми пристали в Сидоні. До Павла ж Юлій ставивсь по-людському, і дозволив до друзів піти, та їхньої опіки зазнати. ⁴ А вирушивши звідти, припливли ми до Кіпру, бо вітри супротивні були. ⁵ Коли ж переплинули море, що біля Кілікії й Памфілії, то ми прибули до Лікійської Міри. ⁶ І там сотник знайшов корабля олександрійського, що плинув в Італію, і всадив нас на нього. ⁷ І днів багато помалу пливли ми, і насилу насупроти Кніду приплинули, а що вітер нас не допускав, попливли ми додолу на Крит при Салмоні. ⁸ І коли ми насилу минули його, то припливли до одного місця, що зветься Доброю Пристанню, недалеко якого знаходиться

місто Ласея. ⁹ А як часу минуло багато, і була вже плавба небезпечна, бо минув уже й піст, то зачав Павло радити, ¹⁰ говорячи їм: О мужі! Я бачу, що буде плавба з перешкодами та з великим ущербком не лиш для вантажу й корабля, але й для наших душ. ¹¹ Та сотник довіряв більше стерничому та власникові корабля, ніж тому, що Павло говорив. ¹² А що пристань була на зимівлю невігідна, то більшість давала пораду відплинути звідти, щоб, як можна, дістатись до Фініка, і перезимувати в пристані критській, неприступній західнім вітрам із півдня та з півночі. ¹³ А як вітер південний повіяв, то подумали, що бажання вони досягли, тому витягли кітви й попливли покрай Криту. ¹⁴ Але незабаром ударив на них рвачкий вітер, що зветься євроклідон. ¹⁵ А коли корабель був підхоплений, і не міг противитись вітрові, то йому віддалились ми й понеслися. ¹⁶ І наїхали ми на один острівець, що Клавдою зветься, і човна насилу затримати змогли. ¹⁷ Коли ж його витягли, то засобів допоміжних добирали й корабля підв'язали. А боявшись, щоб не впасти на Сірт, попускали вітрила, і носилися так. ¹⁸ А коли зачала буря міцно нас кидати, то другого дня стали ми розвантажуватись, ¹⁹ а третього дня корабельне знаряддя ми повикидали власноруч. ²⁰ А коли довгі дні не з'являлось ні сонце, ні зорі, і буря чимала на нас напирала, то останню надію ми втратили, щоб нам урятуватись... ²¹ А як довго не їли вони, то Павло став тоді серед них і промовив: О мужі, тож треба було мене слухатися та не відпливати від Криту, і обминули б були ці терпіння та шкоди. ²² А тепер вас благаю триматись на дусі, бо ні одна душа з вас не згине, окрім корабля. ²³ Бо ночі цієї

з'явився мені Ангол Бога, Якому належу й Якому служу, ²⁴ та і прорік: Не бійся, Павле, бо треба тобі перед кесарем стати, і ось Бог дарував тобі всіх, хто з тобою пливе. ²⁵ Тому то тримайтесь на дусі, о мужі, бо я вірую Богові, що станеться так, як було мені сказано. ²⁶ І ми мусимо наткнутись на острів якійсь. ²⁷ А коли надійшла чотирнадцята ніч, і ми носились по Адріатицькому морю, то десь коло півночі стали домислюватись моряки, що наближуються до якоїсь землі. ²⁸ І, запустивши оливницю, двадцять сяжнів знайшли. А від'їхавши трохи, запустити оливницю знову, і знайшли сяжнів п'ятнадцять. ²⁹ І боявшись, щоб не натрапити нам на скелясті місця, ми закинули чотири кітві з корми, і благали, щоб настав день. ³⁰ А коли моряки намагались утекти з корабля, і човна спускали до моря, вдаючи, ніби кітви закинути з носа хочуть, ³¹ то сказав Павло сотникові й воякам: Як вони в кораблі не зостануться, то спастись ви не зможете! ³² Тоді вояки перерізали мотузи в човна, і дали йому впасти. ³³ А коли розвиднятися стало, то благав Павло всіх, щоб поживу прийняти, і казав: Чотирнадцятий день ось сьогодні без їжі ви перебуваєте, очікуючи та нічого не ївши. ³⁴ Тому то благаю вас їжу прийняти, бо це на рятунок вам буде, бо жадному з вас не спаде з голови й волосина! ³⁵ А промовивши це, узяв хліб та подякував Богові перед усіма, і, поламавши, став їсти. ³⁶ Тоді всі піднесли на дусі, і, стали поживу приймати. ³⁷ А всіх душ нас було в кораблі двісті сімдесят шість. ³⁸ І як наїлись вони, то стали полегшувати корабля, викидаючи збіжжя до моря. ³⁹ А коли настав день, то вони не могли розпізнати землі, одначе затоку якусь там угледіли, що берега плаского

мала, до якого й вирішили, як можна, приплисти з кораблем. ⁴⁰ Підняли тоді кітви, і повкидали до моря, і порозв'язували поворозки в стерна, і вітрило мале за вітром поставили, та й покерували до берега. ⁴¹ Та ось ми натрапили на місце, що мало з обох сторін море, і корабель опинивсь на мілкому: ніс загруз й позоставсь нерухомий, а корма розбивалася силою хвиль... ⁴² Вояки ж були змовилися повбивати в'язнів, щоб котрийсь не поплив і не втік. ⁴³ Але сотник хотів урятувати Павла, і заборонив їхній намір, і звелів усім тим, хто пливати вміє, щоб скакали та перші на берег виходили, ⁴⁴ а інші хто на дошках, а хто на чімбудь з корабля. І таким чином сталось, що всі врятувались на землю!

28

¹ А коли врятувались ми, то довідалися, що острів той зветься Меліта. ² Тубільці ж нам виявили надзвичайну людяність, бо вони запалили огонь, ішов бо дощ і був холод, і прийняли нас усіх. ³ Як Павло ж назбирав купу хмизу та й поклав на огонь, змія вискочила через жар, і почепилась на руку йому... ⁴ Як тубільці ж угледіли, що змія почепилась на руку йому, зачали говорити один одному: Либонь цей чоловік душогуб, що йому, від моря врятованому, Помста жити не дозволила! ⁵ Він струснув ту звірюку в огонь, і ніякої шкоди не зазнав! ⁶ А вони сподівалися, що він спухне або впаде мертвий умиць. Коли ж довго чекали того та побачили, що ніякого лиха не сталось з ним, думку змінили й казали, що він бог... ⁷ Навкруги ж того місця знаходились, добра начальника острова, на ім'я Публія, він прийняв нас, і три дні ласкаво гостив. ⁸ І сталось, що Публіїв батько

лежав, слабий на пропасницю та на червінку. До нього Павло ввійшов і помолився, і, руки на нього поклавши, уздоровив його. ⁹ Якже трапилось це, то й інші на острові, що мали хвороби, приходили та вздоровлялись. ¹⁰ Вони нас вшанували й великими почестями, а як ми від'їжджали, понакладали, чого було треба. ¹¹ А по трьох місяцях ми відпливли на олександрійському кораблі, що мав знака братів Діоскурів, і що на острові він перезимував. ¹² І, як ми допливли в Сіракузи, пробули там три дні. ¹³ А звідти, плывучи понад берегом, прибули ми до Регії, а що вітер південний повіяв за день, то другого дня прибули в ПUTEOLІ, ¹⁴ де знайшли ми братів, вони ж нас ублагали сім день позостатися в них. І ось так прибули ми до Риму. ¹⁵ А звідти брати, прочувши про нас, назустріч нам вийшли аж до Аппіфору та до Тритаверни. Побачивши їх, Павло дякував Богові та посмішав. ¹⁶ А коли прибули ми до Риму, Павлові дозволено жити осібно, ураз із вояком, що його сторожив. ¹⁷ І сталось, по трьох днях Павло скликав знатніших з юдеїв. Як зійшлися ж вони, він промовив до них: Мужі-браття! Не вчинив я нічого проти люду чи звичаїв отцівських, та проте мене видано з Єрусалиму ув'язненого в руки римлян. ¹⁸ Вони мене вислухали та й хотіли пустити, бож провини смертельної ні однієї в мені не було. ¹⁹ Та юдеї противилися, тому змушений був я відкликатися на суд кесарів, але не для того, щоб народ свій у чомусь оскаржити. ²⁰ Тож із цієї причини покликав я вас, щоб побачити й порозмовляти, бо то за надію Ізраїлеву я обкутий цими кайданами... ²¹ А вони відказали йому: Не одержали ми ні листів із Юдеї про тебе, ані жоден із братів не прийшов, і не звістив, і не

казав чого злого про тебе. ²² Але прагнемо ми, щоб почути від тебе, яку думку ти маєш, бо відомо про секту цю нам, що їй скрізь спротивляються. ²³ А коли вони визначили йому день, то дуже багато прийшло їх до нього в господу. А він їм від ранку до вечора розповідав, та про Божее Царство свідоцтва давав, і переконував їх про Ісуса Законом Мойсея й Пророками. ²⁴ І одні вірили в те, про що він говорив, а інші не вірили. ²⁵ Вони між собою незгідні були й повиходили, як промовив Павло одне слово, що добре прорік Дух Святий отцям нашим через пророка Ісаю, ²⁶ промовляючи: Піди до народу цього та й скажи: Ви вухом почуєте, та розуміти не будете, дивитися будете оком, але не побачите! ²⁷ Затовстіло бо серце людей цих, тяжко чують на вуха вони, і зажмурили очі свої, щоб якось не побачити очима, і не почути вухами, і не зрозуміти їм серцем, і не навернутись, щоб Я їх уздоровив! ²⁸ Тож нехай для вас буде відоме, що послано Боже спасіння оце до поган, і почують вони! ²⁹ Як промовив він це, розійшлися юдеї, велику суперечку провадивши поміж собою. ³⁰ І цілих два роки Павло пробув у найнятім домі своїм, і приймав усіх, хто приходив до нього, ³¹ і проповідував він Боже Царство, та з відвагою повною беззаборонно навчав про Господа Ісуса Христа!

Біблія

The Holy Bible in Ukrainian, Bob Jones University 1996

copyright © 1996 Bob Jones University

Language: Українська (Ukrainian)

Translation by: Bob Jones University

The Ukrainian Version of the Bible. Copyright © 1996 Bob Jones University. Use of the work for profit making purposes is expressly forbidden. This work may not be copied or reproduced in any way for the purpose of profitable business ventures. Its publication has been financed on a nonprofit basis for the express purpose of propagating the gospel of the Lord Jesus Christ. Nonprofit uses of the material for the exclusive purpose of propagating the gospel of the Lord Jesus Christ are expressly permitted provided that the work is in no way modified and provided that those who use it hold strongly to the doctrines of the verbal plenary inspiration of the Bible, the deity and humanity of the virgin-born Son of God, the Lord Jesus Christ, the physical bodily resurrection of our Lord, and otherwise hold to the fundamental doctrines of the Christian faith.

2021-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 2 Aug 2022

db2d1414-1c39-5590-ac84-c16ebddb82e5